

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut**1. Aallaqqaasiut**

1.1. Siunnersuummut pingaarnertut tunuliaqutaasut

Siunnersuut Naalakkersuisut 2024-2030-mut Ilinniartitsinermut periusissiaannut atatillugu isigineqassaaq, tassani pingaarnertut anguniagaavoq meeqqat inuusuttullu amerlanerit angajoqqaami ilinniagaannit qaffasinnermik ilinniagaqarnissaannik qulakkeerinninniarnaq. Naalakkersuisut isumaqarput, tamanna piffissap ingerlanerani inuiaqatigiinni ilinniagaqarsimasut amerlassusaannut kivitseqataassasoq.

Majoriap suliffeqarnikkut suliniutai aamma siunnersuineri piginnaangorsaqqinnermullu suliniutit siusinnerusuklut nalilersorneqarnikuusut periusissiami innersuunneqarput. Tassunga ilanngullugu aamma oqaatigineqarpoq taassuma saniatigut 2019-imi ilinniartitaanermi suliffeqarnermilu siunnersuinerit pillugit suliniutit ataatsimut nalilersorneqarsimasut. Nalilersuineq taanna "Kalaallit Nunaanni Ilinniartitaanermut ingerlataqarfik; Ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu maannakkut suliniutinik nalilersuineri misissuineq"-mi (siunnersuisarnermik suliniutinik nalilersuineq pillugu nalunaarusiaq) allaaserineqarpoq. Nalilersuineri nalunaarusiaq pineqartoq Ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata atuuttup 2013-imi akuerineqarnerata kingorna Kalaallit Nunaanni siunnersuisarnermik suliniutit ineriartornerinut tunngasuvoq.

Periusissiami oqaatigineqarpoq, nalilersuineri nalunaarusiami inassuteqaatigineqartut malinniarsarineqartaraluartut siunnersuilluni suliniutit siunnerfilersornissaat pitsanngorsarneqarnissaallu eqqarsaatigalugit sulilungersunartoqartoq.

Aamma periusissiami allaqqavoq siunnersuisarnerit assigiissarneqartariaqartut, pingaartumillu meeqqat atuarfianni atuartut angajullit eqqarsaatigalugit tiguisussat aqqissuussaasumik peqataatinneqartariaqartut. Tiguisussat matumani pineqartut tassaapput ilinniartoqarfiit, atuartut ilinniarfigilersinnaasaattut naatsorsuutigineqartut. Periusissiami aamma oqaatigineqarpoq, inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut tunngatillugu siunnersuisussaataaneq meeqqat atuarfianniimmat, taakku inuusuttut 18-iliinissaata tungaannut malinnaavigisussaavaat. Aamma ilinniartitaanermut periusissiami allaqqavoq siunnersuineri suliaqarneq Majoriamit nuunneqassasoq inuussutissarsiutigalugulu ilinniarfinnut meeqqallu atuarfiinut nuunneqarluni, taamaaliornermi inuusuttunut 18-it sinnerlugit ukiulinnut ujartuilluni siunnersuisarneq Majoriamiiginnassalluni.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup ujartuilluni siunnersuisarneq ikaarsaariarnermullu siunnersuisarneq pillugu nalunaarutissatut siunnersuummik suliaqarnermini oqaatigaa maanna inatsit atuuttoq malillugu Majoriaq inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut tunngatillugu suliassat arlallit sularisussaataammagit. Suliassat pineqartut tassaapput ujartuilluni siunnersuisarnissaq aamma ikaarsaariarnermi siunnersuummut tunngatillugu suleqatigiinnissaq, tak. Ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni §§ 19-23.

Naalakkersuisut tamanna tunngavigalugu oqaatigisinnaavaat, anguniakkat ilinniartitaanermut periusissiami pineqartut naammassineqassappata siunnersuisarnermik inatsit allanngortinneqartariaqartoq. Tamatuma malitsigisaanik ujartuilluni siunnersuisarneq ikaarsaariarnermullu siunnersuisarneq pillugu suleqatigiinneq pillugit nalunaarutissatut siunnersuut inatsimmik allannguummut taamatut ittumut naapertuuttunngortinneqassaaq. Tamatuma kingorna inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut ujartuilluni siunnersuineq meeqqat atuarfiannit isumagineqartalissaaq, Majoriallu inuusuttut 18-ileereersimasut kisiisa ujartuilluni siunnersortassallugit.

Nalunaarummik eqqaaneqartumik suliaqarneq nalilersuineri nalunaarusiami inerniliinerit tunuliaqutaralugit aallartinneqarpoq, tassa inatsimmi atuuttumi inuusuttunik sullissiniarnermi pisortat ujartuillutik siunnersuisinnaanerannut malittarisassat ugartorneqarmata. Nalilersuineri nalunaarusiami allanneqarpoq ornigulluni siunnersuisarneq pillugu siunnersuisarnermi inatsimmi aalajangersakkat sukumiisumik allaaserineqarsimanngisaannarsimmamata, taamaattumillu qanoq qanorlu akulikitsigisumik ornigulluni siunnersuisarneq pillugu Majoriaq kommunillu ataasiakkaat nammineq aalajangiissallutik.

Ilinniartitaanermut periusissiami anguniakkat pillugit allassimasutut ujartuilluni siunnersuisarneq pillugu erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasumik nalunaarusiortoqarneratigut inassuteqaatit naammassineqarnissaat suli pilersaarutaavoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

a) Inatsisit atuuttut

Ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 29. november 2013-imeersoq, kingornatigut Inatsisartut inatsisaannit nr. 18, 1. december 2021-imeersumit allanngortinneqartoq (siunnersuisarneq pillugu inatsit) atuuppoq.

Kommunimut attuumassuteqartoq: Ilinniartitaanernut Inuussutissarsiutinillu siunnersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaannik allannguneq pillugu Inatsisartut inatsisissaat nr. 12, 27. november 2018-imeersoq aamma atuuppoq. 2018-mi inatsimmik allannguineri tarnikkut isumaginninnikkullu siunnersuisarnermi, tassunga ilanngullugu katsorsaanermi atortussat

inatsisitigut tunngavilerneqarput. Tamanna pivoq, suliasap taassuma § 18, imm. 1-imi siunnersuisarnermi suliasanut ilanngunneqarneratigut, aamma suliasamik tassannga Naalakkersuisut isumaginninnissamik pisussaaffeqarnerat pillugu § 3-mut ilanngussinikkut.

2021-mi inatsimmik allannguinermi siunertarineqarpoq, nalilersuinermit nalunaarusiami inassuteqaatit ilaasa ilanngunneqarnissaat, ilaatigut Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu siunnersuisarnermut periusissiaanik suliaqarnissaanik pisussaaffilerneqarpoq. Aamma inatsimmik allannguinnikkut ilinniarsiit siunnersuisarnerat pitsaanerulersinneqarpoq, inunmut siunnersuisunut siunertamut, pitsaassusaanut ilinniakkatigullu kiisalu pisinnaasatigut piumasaqaatit eqqarsaatigalugit, taamaaliornikkut Majoriap siunnersuisarneranut ilinniakkatigut piginnaasanullu piumasaqaataanut naapertuutilerlutik, tak. siunnersuisarneq pillugu inatsimmi § 12. Tassunga aamma atatillugu ilinniarsiit kommunalbestyrelsip inunmut ataasiakkaanut tunngasunik Naalakkersuisunut nalunaarsuillutillu nalunaaruteqartussaataapput kiisalu innuttaasut ilinniagaqassusaat suliffeqarnerallu ilanngullugit nuna tamakkerlugu paasissutissanik tunngavissanik pilersitsiniarneq siunertaralugu.

Kalaallit Nunaanni siunnersuisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit suliasaat suleriaasiallu pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3 9. marts 2015-imeersup saniatigut siunnersuisarnermik inatsimmik tunngaveqartumik allaffissornikkut malittarisassat atulersinneqarsimanngillat.

Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 1, imm. 2-mi aamma allaqqavoq siunnersuineq inuusuttunut immikkut sammitinneqassasoq, aalajangersagarli inuusuttut pineqartillugit ukiuisa erseqqissarneqarsimaneranik imaqarani.

Aamma Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi allaqqavoq siunnersuinermi akisussaasuuneq qitiusumit najukkamilu akisussaaffigineqarluni aqqissuussaasoq, taamaalillutik Naalakkersuisut kommunalbestyrelsillu taakkuninnga suliaqartussaallutik.

Naalakkersuisut pingaarnertut akisussaaffianut naleqqiullugu siunnersuisarnermik inatsimmi § 6-imit takuneqarsinnaavoq suliasanik taakkuninnga imaluunniit taakku ilaannik isumaginnittussamik nuna tamakkerlugu siunnersuisarfimmik Naalakkersuisut pilersitsisinnaasut, siunnersuisarnermik inatsit naapertorlugu Naalakkersuisunit naammassineqartussat.

Tassani pineqarpoq "taamaaliorsinnaanermik aalajangersagaq", taamaattumik taamatut siunnersuisarfimmi pilersitsinissamut Naalakkersuisut pisussaanatik. Siunnersuinermik inatsimmut nassuiaatini aamma takuneqarsinnaavoq Naalakkersuisut siunnersuisarfimmik pilersitsissappata, siunnersuisarfik qitiusumik allaffissuup ataaniissasoq.

Siunnersuisarnermik inatsimmi § 3-mit takuneqarsinnaavoq Naalakkersuisut siunnersuinerimi suliassarigaat siunnersuisarneq nalilersortassallugu ineriartortissallugulu, ataqatigiissassallugu, siunnersuisarneq pillugu paasissutissiisassallutik, tassunga ilanngullugu internetikkut siunnersuinerimi nittartakkamik pilersitsineq ingerlatsinerlu. Taakku saniatigut siunnersuisarnermi atortut suliarissallugit siaruartissallugillu, siunnersuisartut ilinniartittassallugit ilinniarteqqittassallugillu, sumiiffinni siunnersuisarfinnut tunngatillugu siunnersuisarneq, misilittakkanik ilisimasanillu paarlaasseqatigiittarneq, aammalu attaveqarfigeqatigiittarnermik pilersitsineq tapersersortassallugu Naalakkersuisut suliaqartussaapput, tassunga ilanngullugu nuna tamakkerlugu oqalliffimmik pilersitsinissaq. Taakku saniatigut tarnikkut isumaginninnikkullu siunnersuisarnermik Naalakkersuisut isumaginnissapput.

Tamatuma saniatigut kommunini siunnersuisarfiit ilitersuussinerannut Naalakkersuisut siunnersuisinnaallutillu ikorfartuisinnaapput.

Kommunalbestyrelsit najukkami akisussaaffii eqqarsaatigalugit, Inatsisartut inatsisaata § 11, imm. 1-iani allassimavoq, kommunip siunnersuisarfianik pilersitsinissaq ingerlatsinissarluni kommunalbestyrelsimit isumagineqassasut. Tassani siunertarineqarluni kommunini siunnersuisarnerup ataqatigiissinnissaa, annertusarnissaa sammiveqartinneqarnissaa. Aamma aalajangersakkami imm. 2-mit takuneqarsinnaavoq kommunip siunnersuisarfiata kommunini suliffissarsiuussisarfinnik suleqateqarnissaa kommunalbestyrelsip qulakkiissagaa, tak.suliffissarsiuussisarneq pillugu inatsisartut peqqussutaat.

Kommunit suliassaat eqqarsaatigalugit Inatsisartut inatsisaata § 9-ani allassimavoq, kommunimi innuttaasut inatsit malillugu siunnersorneqarnissaat kommunalbestyrelsip akisussaaffigigaa. Matumanili ilinniagaqarniarlutik qinnuteqartunut ilinniakkamik naammassinninnissamut ikaarsaariarnermilu siunnersuisarnissaq atuutinngilaq, ilinniagassamut pineqartumut malittarisassat malillugit ilinniarfigineqarniartup siunnersuinissaq tassani akisussaaffigimmagu.

Ikaarsaariarnermi siunnersuinermit tunngatillugu pineqarpoq, ilinniakkamiit ilinniakkamut allamut imaluunniit ilinniarnermiit suliffeqarnermit ikaarsaariarnermi siunnersuineq, tak. siunnersuisarnermik inatsimmi § 2, nr. 4. Akerlianilli naammassinninnissamut siunnersuineq ilinniarnermut aalajangersimasumut atasunik innersuussinernut, siunnersuinermit il.il. killeqarluni, tak. § 2, nr. 3. Siunnersuinerup taamatut ittup siunertarilluinnarpaa ilinniarnernup ingerlanneqartup naammassineqarnissaanut pitsaanerpaamik atugassanut siunnersuussinernup qulakkeerneqarnissaa. Atuakkatigut inooqatigiinnermullu tunngasuni, matumanilu inuulluarnermut tunngasuni, siunnersuinermit atatillugit suliarineqartussaataapput.

Aammattaaq kommunalbestyrelsit ilinniartoqarfiillu ilinniartoqarfiit siunnersuisarnerat pillugu paasissutissanik pissarsiniartarnissamut Naalakkersuisunit peqquneqarsinnaapput.

Matumani aamma pineqarput ilinniarsiit Namminersorlutik Oqartussat avataanniittut imminnut pigisut.

Inatsisartut inatsisaanni §§ 19-23-tigut aalajangersagaavoq Majoriaq inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuinissamut sunik suliaasaqarnersoq. Assersuutigalugu § 19, imm. 2-mi allaqqavoq kommunit atuarfeqarfiisa kommunillu siunnersuisarfiata akornanni inuusuttunik 18-it tikillugit ukiulinnik siunnersuinerup ataavartumik suleqatigiiffiunissaa pillugu Kommunalbestyrelsip qularnaassavaa.

Tamatuma saniatigut ilinniartoqarfiit ikaarsaariarnermi siunnersuinissap piareersarneqarneranut suliarineqarneranullu Majoriaq ikuiuttassaaq. Ilinniartoqarfiilli siunnersuinerup naammassineqarnissaata qulakkeerneqarnissaanut akisussaasuupput.

Peqatigisaanik § 20, imm. 2-mit takuneqarsinnaavoq inuusuttunut meeqqat atuarfiannit assigisaanniilluunniit atuartitaanermik naammassillutik atuarunnaarsimasunut imaluunniit ilinniarnermik inuussutissarsiummilluunniit aallartitsisimanngitsunut imaluunniit ilinniagaqarnermik unitsitsisimasunut ujartuilluni siunnersuinissaq kommunip suliaasarigaa.

Inatsisartut inatsisaat atuuttoq ornigulluni siunnersorneqartussat ukiuinik killiliiffiusunik imaqaanngilaq. Inatsisartut inatsisaatigut pingaarnertut siunertarineqarpoq, inuusuttut 16-18-it akornanni ukiullit "inuusuttut sullinniarneqartut"-nik taaneqartut immikkut suliniuteqarfigineqarnerannut atugassarititaasut qulakkeerneqarnissaat.

Inatsisartut inatsisaata § 25-ani aamma allassimavoq, Inatsisartut inatsisaat naapertorlugi siunnersuinermi suliaasat isumagineqarnissaat pillugu Naalakkersuisut kommunalbestyrelsinik angusassat pillugit isumaqatigiissusiussasut. Isumaqatigiissummut ilaatinneqassapput kommunit siunnersuineranni anguniakkat, taakkununga tunngavissat allaaserineqarneri siunnersuinerlu pillugu naammassisassatut anguniakkanik aalajangersimasunik imaqaassalluni. Kommuni naammassisassatut anguniakkanik naammassinissimanngippat, kommuninut ataatsimut tapiissutit ikilisinnerisigut Naalakkersuisut pineqaatissiissuteqarsinnaapput.

Kommunalbestyrelsit, tassunga ilanngullugu Majoriap suliaasaat imatut eqikkarneqarsinnaapput:

- kommunimi innuttaasunut tamanut inatsit malillugu siunnersuussineq - inuusuttunut immikkut atugarliortunut ilinniarnissamut iliuuseqarnissamut pilersaarutit qulakkeerneqarneri
- inuusuttunut siunnerfigineqartunut naleqqiullugu ornigulluni siunnersuineq
- paasissutissanik naleqquttunik nalunaarsuineq nalunaaruteqartarnerlu
- kommunimi siunnersuisarfinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu, kommunimi suliffissarsiuussisarfinnik kommunimilu atuarfinnik suleqateqartoq
- meeqqat atuarfiannit iliuuseqarnissamut pilersaarutit atuarp ilinniaqqinneranut malinnaatinneqarnissaasa qulakkeerneru

- najukkami siunnersuinerup illuni tulluurtuni siunnersuisunit piukkunnaateqartunit ingerlanneqarnerata qulakkeerneqarnera

Suliassat siuliani taaneqartut Namminersorlutik Oqartussat pingaarnertut suliassaannut ataqatigiissinneqassapput, tak. siunnersuisarnermik inatsimmi § 3 aamma ilinniarfiit Namminersorlutik Oqartussat ataaniittut, kommunimi siunnersuisarfiup tunniunneqarnerani naammassinninnissamut siunnersuinissamut ikaarsaariarnermilu siunnersuinissamut akisussaammata.

Inatsisartut inatsisaata § 2, nr. 7-iani allassimavoq, ujartuilluni siunnersuineq tassaasoq kaammattorneqarani innuttaasunut ataasiakkaanut saaffiginnilluni ujartuilluni ingerlatsinikkut siunnersuisarnek. Aamma aalajangersakkamut nassuiaatini ersarissarneqarpoq ujartuilluni siunnersuineq tassaavoq siumoortumik siunnersuineq, imatullu paasineqassalluni siunnersuineq ingerlanniarneqassasoq siunnersuineri siunnersorneqartut anguniakkalluunniit sumiiffigisaanni. Tamanna pisinnaavoq ilinniarfinni, suliffinni, angerlarsimaffinni imaluunniit kikkut tamarmik ornittagaanni, tassunga ilanngullugit aqqusinermi nunaqarfinnilu. Tamatuma saniatigut ujartuilluni siunnersuussineq pillugu malittarisassanik allanik aalajangersaasoqarsimanngilaq, assersuutigalugu nalunaarutikkut.

Siunnersuisarnermik inatsimmi malittarisassat saniatigut Piareersarfinni qitiusumik ingerlatsiviit suliarnikkut ingerlatsinerat il.il. naliliisarnek pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 17, 16. oktober 2007-imeersumi § 1-imit takuneqarsinnaavoq kommunimi suliffeqarnermi ilinniarsimassutsikkullu suliniutit nukittorsarsinnaajumallugit ilinniagaqarnissamut suliffeqalernissamullu periarfissat pillugit suliassanik isumaginninnissaq siunertaralugu kommuni Piareersarfimmik pilersitsisinnaasoq. Takuneqarsinnaasutut "taamaaliorsinnaanermik aalajangersagaq" pineqarpoq, taamaattumik assersuutigalugu siunnersuisarfimmik pilersitsinissamut nalunaarut namminermi kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliinani. Soorlu aamma taaguutaanit takuneqarsinnaasoq, taamanikkut Piareersarfiit (maannakkut Majoriat) sulianik isumaginninnerannik nalilersuineq aamma paasissutissallu nalilersuineri atorineqartussat pissarsiarinissaat nalunaarummi pineqarput. Najooqutassiaq Majoriap suliassanik isumaginninneranut atatillugu ullumikkut suli atorineqartarpoq.

Tamatuma saniatigut Suliffissanut, siunnersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 1 eqqaaneqarsinnaavoq, tassani allassimavoq kommunit tamarmik kommunimi illoqarfinni tamani suliffimmik ataatsimik, siunnersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsivimmik pilersitsissasut. Qitiusumik ingerlatsiviit ilaatigut suliassaraat ilinniarniarlutik qinnuteqartunik siunnersuillunilu aqutsinissaq, meeqqat atuarfiat suleqatigalugu atuartut anginerit siunnersorneqarnissaat aamma suliffissaqarnikkut il. il. siunnersuisarnissaq. Aamma Inatsisartut inatsisaata § 5, imm. 1-iani allassivoq, angusassatut Naalakkersuisunut isumaqatigiissut tunngavigalugu qitiusumik ingerlatsiviit ingerlanneqassasut. Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq suliffissanut, siunnersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu

qitiusumik ingerlatsiviit pillugit Inatsisartut inatsisaanni siullermik pineqarmata piareersarfiit suliassanik aalajangersimasunik suliakkerneqartut, taakkunanilu siunnersuineq suliassat arlaannut ilaalluni. Inatsisartut inatsisaat eqqaaneqartoq aamma nakkutilliinissamut pisussaaffiup ilaatut kisitsisitigut paasissutissanik pissarsinissaq pillugu aalajangersakkamik aamma imaqarpoq. Siunnersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat akerlianik pineqarpoq nalinginnaasumik siunnersuussineq, tassunga ilanngullugu Namminersorlutik Oqartussat ilinniarteqarfiinut aamma Majoriamut meeqqallu atuarfiinut tunngatillugu kommunit siunnersuussinissamut suliassaannut naleqqiullugu. Aammattaaq suliffissanut, siunnersuisarnernut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat suliffeqarfinnut tunngassuteqartunut atalluinnarpoq, akerlianilli siunnersuisarnermik inatsit annerusumik ilinniartitaanermik aqqissuussamik tunngaveqarluni.

Tamatuma saniatigut Suliffeqarnermi innersuussisarneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaani nr. 5, 8. juni 2014-imeersumi § 5. imm. 2-mi allassimavoq inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernullu ilitersuinermit ilaapput inuussutissarsiummik ilinniartitaanermillu toqqaaniarnermi ikiorsiineri aamma Kommunalbestyrelsi inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernullu ilitersuinerup kiisalu suliffissanut innersuussisarnerup inernera pillugu Naalakkersuisunut nalunaaruteqarnissamut pisissaaffeqartoq.

Aamma ilinniartitiit assigiinngitsut ilinniartuminnut siunnersuisarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni malittarisassaqarpoq. Assersuutigalugu Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 23, imm. 2-mi allassimavoq, ilinniartut ilinniakkamik inuutissarsiummillu toqqaanissaq pillugu siunnersorneqarnissamik neqeroorfigineqassasut. Aalajangersakkami pineqarput ilinniartut atuarfimmi pineqartumi ilinniartut siunnersorneqartarnerat, taamaalillunilu ilinniarnermut inuussutissarsiornermullu siunnersuinermit tunngaviusoq pineqarani. Aalajangersakkap oqaasertai malillugit aamma inuussutissarsiutigalugu ilinniartinni ilinniartunut atuarfiup avataani misiliillutik sulisut ilaatinneqarput. Tamanna atuuppoq Majoriaq pisuni arlalissuarni ilinniartunut illoqarfinni nunaqarfinnilu misiliillutik sulisunut inuussutissarsiutigalugu atuarfeqanngitsuniittunut siunnersuisarneq eqqarsaatigalugu.

Tassunga uiggiullugu aamma inuussutissarsiutigalugu ilinniartitiit misiliilluni sulisunut ataqatigiissaarisuunerat pillugu inatsimmi § 33 innersuussutigineqarsinnaavoq, tassanilu siunertarineqarluni misiliilluni suliffimmi tunngasut suliassat arlallit isumaginissaat, matumanilu ujartuilluni suliffissarsiornermit immikkut suliaqarneq inuussutissarsiorlutik ilinniartut sapinngisamik amerlanerpaat misiliillutik sulilernissaat siunertaralugu, tak. aalajangersakkami imm. 1. Aamma sularineqartarpoq misiliilluni sulinermit pitsaassutsimik inerisaanermik ataqatigiissaarinernut ilaatigut tunngasut kiisalu misiliilluni sulinermit suleqatit aamma inuussutissarsiutigalugu ilinniartinni ilinniartussanik attaveqarneq.

Tamatuma saniatigut aamma ilinniarnertuunngorniartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 39, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit innersuussutigineqarput. Aalajangersakkami allaqqavog ilinniarnertuunngorniartuup ilinniartut ataasiakkaarlugit ikorfartuinissamik, siunnersuineramik aamma ilinniakkatigut sammivimmik toqqaaniarneranni, ilinniartitsisutit toqqagassat toqqarniarneranni, ilinniakkap naammassinissaa pillugu aamma ilinniakkamik inuutissarsiummillu toqqaaniarneranni siunnersorneqarnissaannik neqeroorfigissagai.

b) Siunnersuut

Siunnersuut aallarniummi allanneqartutut siunertaa tassaavoq siunnersuisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi ilinniartitaaneq pillugu periusissiami anguniakkat ilaat piviusunngortinnissaannut periarfissiinissaq.

Tamanna siullertut pissaaq siunnersuummi nr. 1-iata ilaneratigut, tamanna § 1, imm. 2-mi sullinneqarniartut ukiuisa erseqqissarneratigut pissaaq.

Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 3-mi allassimavoq ilitersuisarneq meeqqat atuarfii ilaatinneqassasut.

Naalakkersuisut aamma siunnersuutigaat Inatsisartut inatsisaanni § 19 atuuttoq allanngortinneqassasoq, tassa kommunimi siunnersuisarfiit aalajangersakkamut ilaajunnaartillugit. Aalajangersagaq erseqqinnerulersinneqarpoq, tassa inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuinissamut akisussaaffik meeqqat atuarfianniittoq erseqqinnerulersillugu.

Aamma siunnersuinermut atatillugu sumiiffinni siunnersuisarfiit kommunini atuarfeqarfiit, meeqqat atuarfii namminersortut, efterskolit højskolillu aamma ilinnarfiit ikaarsaariarneq pillugu siunnersuinerisa piareersarneranni ingerlatsinerannilu ikiuuttariaarutissapput. § 19, imm. 2 naapertorlugu, suliaasaq taanna ilinniartoqarfiit isumagisallissavaat.

Aamma kommunit siunnersuisarfiisa atuartunut soraarummeertunut meeqqat atuarfianni iliuusissatut pilersaarusiit allallu siunnersuinermut atorneqartussat assilineri pisarunnaassavaat, matumanilu atuartut ataasiakkaat soraarummeernermi allagartaat karakterinullu paasissutissat.

Taassuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq § 20, imm. 2, allanngortinneqassasoq ujartuilluni siunnersuinermut tunngasumi ilinniartitsinermi periusissiami oqaatigineqartut naapertorlugit suliaassat agguataarnissaannut aalajangiinissaq naapertorlugu. Taamaalilluni inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut ujartuilluni siunnersuisarneq meeqqat atuarfiisa akisussaaffigilissavaat. Najukkami siunnersuisarfiit aamma inuusuttunut 18-ileereersimasunut siunnersuummi nr. 4 malillugu ujartuilluni sulit siunnersuisassapput.

Ujartuilluni siunnersuinermi pineqarpoq, inuusuttut sullinniakkalluunniit najugaqarfianni siunnersuisarnissaq. Tamanna pisinnaavoq ilinniarkinna, suliffinni, angerlarsimaffinni imaluunniit kikkut tamarmik ornittagaanni, tassunga ilanngullugit aqqusinermi. Ujartuilluni siunnersuinermi aamma avinngarussimasut killilimmik ilinniarkinna suliffissanillu neqerooruteqarsinnaasut ukkatarineqarsinnaapput. Tamassumunnga pissutaavoq anguniakkat pineqarmata siunnersuisup ilinniarkinna suliffeqarfinniluunniit naapissinnaangisai.

Meeqqat atuarfiata inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik ujartuilluni siunnersuisarnermik tigusernata kinguneranik, ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarusiortarnek ullumikkut kommunit siunnersuisarfiannit isumagineqartartoq meeqqat atuarfiannit pisussaaffigineqalerpoq.

Taassuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaanni § 22, imm. 2 allanngortinneqassasoq, taamaalilluni meeqqat atuarfii kommunilli siunnersuisarfii pinnatik inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit taakkulu angajoqqaatut oqartussaasui ukiumut minnerpaamik ataasiarlugit ilinniarnissamut iliuusissatut pilersaarut pillugu oqaloqatigineqartarnissaannik isumaginittussanngorlutik, kiisalu anguniakkanik nutaanik aalajangersaanissamut tunngasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

§ 23 pillugu allannguinnermut aamma tamanna atuuppoq. Tassani pineqarluni kommunini innuttaasut inuusuttunut 18-it inorlugit ukioqartunut meeqqat atuarfianni naammassisimasunut aammalu ilinniagaqarnermik inuussutissarsiuteqarnermilluunniit aallartissimanngitsunut, imaluunniit ilinniarnermik taamaatissimasunut angajoqqaatut oqartussaassuseqartut ilinniagassatut inuussutissarsiutitullu toqqagassat inuusuttunut neqeroorutigineqartut pillugit nalinginnaasumik ilisimatinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa. Pisussaaffik taanna meeqqat atuarfiannit siunissami isumagineqartalissaaq.

Naak Inatsisartut inatsisaat 2013-miilli allanngortinneqartaraluartoq nutaamik inatsisiliorinissamut pissutissaqartitsilinnngitsutut nalilerneqarpoq. Tassunga aamma ilanngunneqassaaq siunnersuutip akuersissutigineqarnerani inatsisitigut nalunaarummik ataatsimoortillugit allanneqartussaassammata.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Siunnersuummi aalajangersakkat arlallit annertuutigit siunnersuinermi suliniummut atortutigit tunngavinnik erseqqissaasuupput, tassunga ilanngullugu ullumikkut ingerlanneqareersunik siunnersuinnermut sinaakkusiussanut malittarisassat. Tassa imaappoq kommunip immikkoortortaqaarfiisa allat suliaasaqarfiat kommunip immikkoortortaqaarfiata allap tigussavaa. Kommunit siunnersuisarfii meeqqallu atuarfii kommunalbestyrelsip oqartussaaffiisa ataanniipput. Taamaalilluni tassani pineqarput aningaasaliissutitut tunngavigineqartutut atuuttut aallaavigalugit aqqissuussatigit tulluarsaasoqarneratigit imarisaasa piviusunngortinneqarsinnaasut nalilerneqarlutik. Tassannga

inerniliunneqarsinnaavoq siunnersuut kommunalbestyrelsit ass. nutaanik suliakkersornissaannik takutitsinerunngimmat, tassa siunnersuineramik suliassat pioreersut qanoq aaqqissuunnissaannik malittarisassiornerinnaammat. Suliassat oqartussaasumit pineqartumit isumagineqartalissapput, taamaallaat ilinniartoqarfinnut, assersuutigalugu ilinniarnertuunngormiarfinnut qitiusumillu ilinniארfinnut tunngatillugit ikaarsaariarnermi siunnersuisarnek kommunit akuliuttarunnaarfigisassaar pinnagu.

Ikaarsaariarnermi siunnersuinermut tunngasumi ikiuuttarnermik allannguinermut tunngatillugu aallaqqaasiutitut oqaatigineqassaaq ikaarsaariarnermi siunnersuisarnerpiaq meeqqat atuarfianni ilinniארfinnilu immikkut inissisimammat. Ikaarsaariarnermi siunnersuisarnermut ikiuuttarnek inatsimmi atuuttumi § 19 imm. 2-mi oqaasertat malillugit ullumikkut Majoriamit isumagineqartarpoq, siunnersuulli malillugu ilinniארfinnut nuunneqassaaq, taakkulu ikaarsaariarnermi siunnersuinermik suliaqareerput kiisalu naammassinninnissamut siunnersuinermik aamma suliaqarlutik. Aamma tassunga ilanngullugu ikaarsaariarnermi sulianik arlalinnik ilinniארfiit peqatigalugit suliarineqartarput. Ilinniארfiup ikaarsaariarnermi siunnersuinermut ikiuuttarneranut tunngatillugu ilinniארfinnut aningaasatigut annerusumik kinguneqarnissaa taamaammat naatsorsuutigineqanngilaq.

Pineqartumi anguniagassatut isumaqatigiissutaasut pisumi pissutaasut malillugit inatsisit aqutigalugu allanngortissinnaanissaat pisariaqarsinnaavoq tassunga ilanngullugit suliffissanut, ilitersuisarnermut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit suliffissanut, ilitersuisarnermut pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit pillugit inatsisartut inatsisaani §§ 5 aamma 9 naapertorlugit ilanngunneqarsimasut.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Inuussutissarsiortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut kingunerisassat

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqassanngilaq. Naatsorsuutigineqarporli pitsaanerusumik siunnersuisoqartarnera innuttaasut peqqissusaannut pitsaasumik sunniuteqataassasoq.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Siunnersuut inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut tunngatillugu siunnersuisarnermik nukittorsaataassasoq kiisalu ilinniartunut ikaarsaariarnermi siunnersuisarnermik iluaqutaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

7. Kingunerisassat pingaarnerit allat

Siunnersuut allanik pingaarutilinnik sunniutissaqanngilaq.

8. Pisortanik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 13. juni 2025-mit 11. juli 2025-mut Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanernut nittartagaanni tamanut ammasumik saqqumitinneqarpoq piffissamilu tassani tusarniaaffissatut attuumassuteqartunut tamanut tusarniutigineqarluni. Tassunga atatillugu ilanngussaq 2 tusarniaanermut tunngasoq innersuunneqarpoq.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Aalajangersakkami Inatsisartut inatsisaanni atuuttumi § 1, imm. 2-mi ukiunut killiliisoqarpoq. Aalajangersagaq ima paasineqassaaq § 1, imm. 1 malillugu innuttaasunut tamanut sammitinneqaraluartoq siunnersuineq annerusumik inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut sammitinneqassaaq.

Nr. 2-mut

Pisut kingunerisaannik allannguisoqarpoq, inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik ujartuilluni siunnersuisarnerit meeqqat atuarfiinit isumagineqalersussaammata. Taamaattumik ilitersuisarnerit siunnersuisarfinni kisimi atorneqaratik meeqqat atuarfiani aamma atorneqalissapput.

Nr. 3-mut

Imm. 1-imut

Inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut siunnersuineri meeqqat atuarfii akisussaasuusut aalajangersakkap imm. 1-iani aalajangersarneqarpoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami imm. 2-kkut ilinniarfiit meeqqat atuarfiannit ilinniartuuteqalersussatut isigineqartut ikaarsaariarnermi siunnersuinissamik piareersaanissamut kiisalu ingerlatsinissamut meeqqat atuarfiinut, atuarfinni namminersortunut, efterskolinut folkehøjskolinullu ikuiuttussaataapput.

Piareersaaneq imatut paasineqassaaq ilinniartut ikaarsaariarneq pillugu siunnersorneqarnissamut piareersarnissaat siunertaralugu aallarnisaalluni suliniutit. Assersuutigalugu pineqarsinnaavoq siunissami ilinniagaqarnissamut suliffeqarnissamullu kissaatit pillugit siunnersorneqannginnermi eqqarsaateqarnissamik immaqalu taakku allannissaannik ilinniartut qinnuivigineqarnerat, tassunga ilanngullugit tamanna pillugu apeqqutit oqaasertalersorlugit.

Kommunini siunnersuisarfiit ikiuunneranni pineqarsinnaapput inuusuttut iliniagaannut, ingerlaqqilluni ilinniarnernut ilinniarnissamik neqeroorutitut naleqquttunut allanut atatillugu periarfissat, piumasaqaatit atugassaritinneqartullu pillugit siunnersuineq, tassunga ilanngullugit meeqqat atuarfianniit inuusuttut ilinniagaannut ikaarsaariarnermut atatillugu immaqalu inuussutissarsiuteqarnissamik periarfissat pillugit. Siunnersuineri sammisamut apeqqutaassaaq ilinniarfiit suut aalajangersakkami ilinniarfiit taaneqartut suunersut.

Ilimagineqarpoq ilinniarnertuunngorniarneq, inuussutissarsiutinut ilinniarnert, efterskolimiinnerit, ingerlaqqilluni ilinniarnert, pikkorissarnerit assigiinngitsut siunnersuineri pineqassat, tassunga ilanngullugit piginnaasanik annertusaanerit assersuutigalugu ilinniarnertuunngorniarnissamik illassutaasumik pikkorissarnerit oqaatsinillu pikkorissarnerit kiisalu ilinniagaqarnissamut periarfissat naleqquttut allat. Meeqqalli atuarfiat ikaarsaariarneq pillugu siunnersuinerup ingerlanneqarnissaanik akisussaaffeqartoq siunnersuisuussaaq, ilinniartoqarfiup meeqqallu atuarfiata qanimut suleqatigiinnerat apeqqutaatinngu.

Imm. 3-mut

Iliuussissatut pilersaarutit meeqqat atuarfianni suliarineqartut ilinniarnertuunngorniarnissamik, inuussutissarsiutinut ilinniarfimmu imaluunniit qitiusumik ilinniarfimmu ilinniartut aallartiffiit aamma nassiuunneqartarnissaannut tunngavilersuutigineqarpoq ilinniartitsinerup aqqissuunneqarnissaannut ilinniartullu ataasiakkaat ilinniarnissaannut iliuussissatut pilersaarutit ilanngunneqarnissaat pingaaruteqartuusoq.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami imm. 4 piginnaatitsisumik aalajangersagaavoq.

Pisinnaatitsissut atorineqarnissaavoq assersuutigalugu suliaqarfiit aalajangersakkami taaneqartut akornanni attaveqartarneq pillugu aalajangersakkanik aalajangersaanermut, tassunga ilanngullugu suliaassanut suleqatigiissutigineqartussanut tunngatillugu ilisimatitsissuteqartussaataaneq. Tamatuma saniatigut aqutsisoqatigiinnik ataatsimullu suleqatigiinnik pilersitsinikkut suleqatigiinnissamut aqqissuussaasumik aalajangersagaliorneq matumani pineqarsinnaavoq. Aamma ataqatigiissaarinissamut siunnersuillunilu suliniutissanik siammarterinermut tunngatillugit malittarisassiorneq pineqarsinnaalluni.

Nr. 4-mut

Aalajangersakkami ersarissarneqarpoq, inuusuttumut 18-it inorlugit ukiulimmut saaffiginnilluni aqutissiuussinissamut pisussaaffik meeqqat atuarfianiittoq. Saaffiginnilluni aqutissiuinermi aqutissiuineq inuusuttup sullinniakkalluunniit sumiiffiani pissaaq, takukkittaaq siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni allassimasut.

Aalajangersakkap kingunerisaanik meeqqat atuarfiat inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut ilinniannigitsunut suliffeqanngitsunullu saaffiginnillutik aqutissiuissaaq ilinniarnissamut suliffeqarnissamullu periarfissat pillugit. Aalajangersagaq ima paasineqassaaq inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit ilinniagassamut piareersarnermi inuussutissarsiornermillu ilinniarfinniittut kiisalu ilinniarfinni ingerlariaqqiffiusuniittut aalajangersakkami pineqaratik. Meeqqat atuarfianni atuartut aamma taamaapput.

Inuusuttoq suli 18-iliisimanngitsoq aalajangersakkami pisuni allassimasuniittoq, assersuutigalugu meeqqat atuarfianni naammassereernermit qaammatit arlaqartut qaangiunneranni ilinniakkamik aallartitsisimanngitsoq paasineqarpat pineqartumut ujartuilluni siunnersuisussaataaneq atuutilertassaaq.

Nr. 5-mut

Aalajangersagaq malillugu kommunimi siunnersuisarfik tassaavoq, inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut ilinniagaqanngitsunut suliffeqanngitsunulluunniit ilinniarnermi suliffeqarnermilu periarfissat pillugit ujartuilluni siunnersuisussaaq. Soorlu siunnersuummi nr. 3-mut tunngatillugu taamaattoq aalajangersagaq ima paasineqassaaq, inuusuttut 18-ileereersimasut ilinniakkamik piareersarfiusumi inuussutissarsiutigalugulu ilinniarfinniittunut kiisalu ingerlariaqqiffiusumik ilinniartunut aalajangersakkami pineqanngillat.

Nr. 6-imut

Imm. 1-imi pineqarpoq meeqqat atuarfiisa qaqugukkut ilinniarnissamik iliuusissatut pilersarusiortarnissaat. Tassunga atatillugu allaqqavoq ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarummik suliaqartussaataaneq inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut § 20, imm. 2-mi pisuni taaneqartuni inissisimasunut taamaallaat atuuttoq. Inuit inersimasuunngitsut pineqarmata piumasaqaataassaaq angajoqqaatut oqartussaataasut ilinniarnissamut pilersaarummik suliaqarnermi sapinngisamik annerpaamik peqataatinneqarnissaat.

Aalajangersakkap imm. 2-ani aalajangersarneqarpoq, ilinniagaqarnermi iliuusissatut pilersaarutit meeqqat atuarfianni suliarineqartut inuusuttut illinniagassamik suliffissamillu toqqaanerannut tunngatillugu paasissutissanut suli naleqquppata ilinniagaqarnissamut pilersaarutini annertuumik ingerlateqqinneqassasut.

Aalajangersakkami oqaasertaliussap aappaani arlaannik pissuteqartumik ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersarusiortoqarsimatinnagu taamatut inissittoqarsinnaaneq

eqqarsaatigineqarpoq. Aalajangersagaq tamassuma saniatigut meeqqat atuarfiannut namminersortunut, efterskolinut højskolinullu iliuusissatut pilersaarutip suliarinissaanut pisussaaffeqanngitsunut tunngatillugu atorneqarsinnaavoq. Taamatut pisoqartillugu meeqqat atuarfiat nammineerluni ilinniarnissamut iliuuseqarnissamut pilersaarusiornissamut pisussaaffilerneqartarpoq. Tamanna atuupportaaq naak sulinermut tunngavissatut atorneqarsinnaasumik iliuuseqarnissamut pilersaarusiaqanngikkaluarpalluunniit. Aalajangersakkami oqaasertaliussap tulliani aamma allassimavoq, inuusuttut atuarfigisimasaat iliuusissatut pilersaarummik suliaqarsinnaasimanngitsoq ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarutip imarisaanik immersuinermit tunngatillugu meeqqat atuarfiinut ikiuutissasoq. Tassunga atatillugu mattunneqarsinnaanngilaq pisuni ataasiakkaani atuarfik iliuusissatut suliaqartussaataaasoq aamma inuusuttup atuarfigisimasinnaagaa. Taamatut pisoqartillugu kommunalbestyrelsip meeqqat atuarfiat alla atuarfigisimasaq peqataatillugu iliuuseqarnissamut pilersaarusioqqusinnaavaa. Inuusuttup atuarfigisimasaanik peqataatitsineq isigineqassaaq atuarfiup inuusuttup piginnaasaanik annerpaamik ilisimasaqarneranik kiisalu piumasaqaatinik allanik, matumanilu inuusuttup immikkut pisariaqartitsisinnaaneranik ilisimasaqarnermik nalilersuineq.

Nr. 7-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, meeqqat atuarfiat inuusuttumik taassumunnga angajoqqaatut oqartussaaffeqartunik oqaloqatiginninnissamut pisussaaffeqartoq. Oqaloqatigiinnikkut ilinniakkamik toqqaanissamut ilinniarnissamut pilersaarummi anguniakkat aalajangersarneqarsimasut malitseqartinnissai qularnaarneqassapput ilinniakkamillu iliuusissatut pilersaarummi imarisaanik aamma nalimmassaasoqarsinnaassalluni. Taamatut oqaloqatigiinneq pisariaqartillugu minnerpaamillu ukiumut ataasiarluni pisassammat meeqqat atuarfii aalajangissapput oqaloqatigiinnerit pillugit aalajangersakkami ukiumut amerlanernik oqaloqatigiittoqartassanersoq.

Nr. 8-imut

Aalajangersagaq ima paasineqassaaq pisumi § 20, imm. 2-mi pineqartumi inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut angajoqqaatut oqartussaassusermut atatillugu paasissutissiisussaataitaneq tamanut atuuttoq meeqqat atuarfiata akisussaaffigigaa.

Taamaattumik meeqqat atuarfiat angajoqqaatut oqartussaassusilinnut ilisimatitsissaaq ilinniarsiit sorliit periarfissaanersut pillugit ilisimatitsissaaq, matumani nassuiarlugit taakku qanoq anguneqarsinnaanersut, inuusuttup ilinniagassamik toqqaanissamut anguniagai pillugit inuusuttup ilaqutaasa pitsaanerpaamik ikiorsinnaaniassammassuk.

Pingaarnertut ilaqutariinnermut il. il. atatillugu ilinniarneq ileqquliunneqarsimatinnagu, ilinniarnissamut periarfissat sordiaanersut ersarissarnissaat pissusissamisoorpoq. Matumani akornaniillutik inuusuttup siunissaanut atatillugu ilinniarsimanerup pitsaaqutai pillugit paasissutissat. Toqqaannanngitsumik tassaniippoq ilinniarnissamut periarfissat taakku qanoq

kinguneqavissinnaanerannik naammanngitsumik ilisimasaqarnerup kinguneranik
ajornakusoorsinnaagaluartunik takujuminaassinnaagaluartunillu
nalorninarunnaarsitsiniarnissami suliassaq.

§ 2-mut

Aalajangersakkami siunnersuutip atuutilerfissaa allanneqarpoq.

Siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
<i>Oqaasertaliunneqartut atuuttut</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1 Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 38, 3. maj 2025-meersoq naapertorlugu ilinniagaqarnermik inuussutissarsiutinillu siunnersuisarnek pillugu Inatsisartut inatsisaani makku allanngortinneqarpur:
<i>Imm. 2.</i> Siunnersuisarnek pingaartumik inuusuttunut annerusumik sammiveqartinneqassaaq, inatsimmi §§ 19-23-lu naapertorlugit.	1. § 1, imm. 2, imatut oqaasertalerneqassaaq: ” <i>Imm. 2.</i> Siunnersuineri inuusuttut sullinniarneqassapput, pingaartumik inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit, tak. §§-it 19-23”.
6) Sumiiffinni ilitersuisarfinnut tunngatillugu ilitersuisarnek,	2. § 3, nr. 6, imatut oqaasertalerneqassaaq: "6) Sumiiffinni siunnersuisarfinnut meeqqallu atuarfiinut tunngatillugu ilitersuisarnek,"
§ 19. Kommunit atuarfiisa kommunillu siunnersuisarfiata akornanni inuusuttunik 18-it tikillugit ukiulinnik siunnersuinerup ataavartumik suleqatigiiffiunissaa, Kommunalbestyrelsip qularnaassavaa. <i>Imm. 2.</i> Imm. 1-imi suleqatigiittoqarnissaanik oqariartuummut uiggiutitut, najukkami siunnersuisarfik kommunip atuarfiinut, meeqqat atuarfiinut namminersortunut, efterskolinut kiisalu folkehøjskolinut ilinniarfinnullu ikaarsaariarnermi siunnersuisarnikkut piareersaatinik ingerlanneqarnissaanullu suleqataasassapput. <i>Imm. 3.</i> Atuartut naammassisut pillugit meeqqat atuarfiisa iliuusissatut pilersaarutaat suliarineqarnikut assilinerannik kommunini ilitersuisarfiit tigusaqarnissaat atortullu ilitersuineri	3. § 19 imatut oqaasertalerneqassaaq: ” § 19. Inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut siunnersuisarnek meeqqat atuarfiisa suliarissallugu akisussaaffigaat. <i>Imm. 2.</i> Ilinniarnertuunngorniariit, inuussutissarsiutigalugu ilinniarfiit qitiusumillu ilinniarfiit meeqqat atuarfiisa, tunngaviusumik atuarfiit namminersortitat, efterskolit folkehøjskolillu ikaarsaariarnermi ilitersuummik piareersaanerannut suliaqarnerannullu ikiuutissapput. <i>Imm. 3.</i> Siunnersorneqartumut iliuusissatut pilersaarutip assilinerata siunnersorneqartup ilinniarnertuunngorniariata, inuussutissarsiutinut ilinniarfiata imaluunniit qitiusumik ilinniarfiata tigusaqarnissaat kommunalbestyrelsit qulakkiissavaat, tak. Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 19.

atugassat pisariaqartut, tassunga ilanngullugit atuartut ataasiakkaat atuarnermik naammassinnermut uppersaataat karakterillu pillugit paasissutissat, kommunalbestyrelsit qulakkiissavaat. <i>Imm. 4.</i> Atuartunut atuarnermik naammassinnittunut iliuusissatut pilersaarutit meeqqat atuarfianni suliarineqartut assilinerannik ilinniarnertuunngorniarfiit, inuussutissarsiuutinut ilinniarsiit imaluunniit qitiusumik ilinniarsiit tigusaqarnissaat kommunalbestyrelsit qulakkiissavaat. <i>Imm. 5.</i> Kommunini atuarfiit kommunimilu siunnersuisarfiit akornanni suleqatigiinnissaq pillugu aamma ilinniarsiit kommunimilu siunnersuisarfiit akornanni suleqatigiinnissaq pillugu Naalakkersuisut malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaapput, tassunga ilanngullugu ikaarsaariarnermi siunnersuisarnikkut piareersaatinik ingerlanneqarnissaannullu suleqatigiinnissaq pillugu.	<i>Imm. 4.</i> Meeqqat atuarfiisa ilinniarsiillu suleqatigiinnerat, tassunga ilanngullugu ikaarsaariarnermi siunnersuinissaq pillugu piareersaarnermik suliaqarnermillu suleqatigiinnerat pillugit Naalakkersuisut erseqqinnerusumik malittarisassiorsinnaapput."
<i>Imm. 2.</i> Inuusuttunut meeqqat atuarfiannit assigisaanniilluunniit atuartussaaitaanermik naammassillutik atuarunnaarsimasunut, ilinniarnermik inuussutissarsiummilluunniit aallartitsisimanngitsunut imaluunniit ilinniagaqarnermik unitsitsisimasunut pisariaqartitsisunik ujartuilluni siunnersuisoqartassaaq.	4. § 20, imm. 2, imatut oqaasertalerneqassaaq: ” <i>Imm. 2.</i> Inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut meeqqat atuarfiannit assigisaanniilluunniit atuartussaaitaanermik naammassinnigatik atuarunnaarsimasunut, ilinniarnermik inuussutissarsiummilluunniit aallartitsisimanngitsunut meeqqat atuarfiannit ujartuilluni siunnersuisoqartassaaq.”
	5. § 20 imm. 2-p kingorna immikkoortut nutaatut ilanngunneqassaaq: ” <i>Imm. 3.</i> Inuusuttunut 18-ileereersimasunut meeqqat atuarfiannit assigisaanniilluunniit atuartussaaitaanermik naammassinnigatik atuarunnaarsimasunut, ilinniarnermik inuussutissarsiummilluunniit

	aallartitsisimanngitsunut kommunimi siunnersuisarfimmit ujaruilluni siunnersuisoqartassaaq.”.
§ 21. Kommunit siunnersuisarfii siunnersuinermit atatillugu inuusuttoq 18-it inorlugit ukioqarpat meeqqallu atuarfianni naammassereernerup kingorna ilinniarnermik inuussutissarsiornermilluunniit allartitsisimanngippat imaluunniit inuussutissarsiornermik ilinniarnermilluunniit taamaatitsisimappat inuusuttut taakkunungalugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartut suleqatigalugit ilinniarnissamut iliuusissatut pilersaarummik suliaqassaaq. <i>Imm. 2.</i> Ilinnialernissamut iliuusissatut pilersaarut meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu meeqqat atuarfiini atuartut ilinniartitsisortik isumasioqatigalugu iliuusissatut pilersaarusiortarnerannit aallaaveqartinneqassaaq. Inuusuttunut meeqqat atuarfiannit iliuusissatut pilersaarusiorsimanngitsunut ilinniarnissamut pilersaarutip sapinngisamik inuusuttup taamanikkut atuarfigisimasaa peqataatillugu suliarineqarnissaa sumiiffimmi siunnersuisarfiup qulakkiissavaa.	6. § 21 ima oqaasertalerneqassaaq: ” § 21. Meeqqat atuarfiat siunnersuinermit atatillugu inuusuttoq tassungalugu angajoqqaatut oqartussaasut suleqatigalugit ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarusiussaaq, tassa inuusuttoq 18-it inorlugit ukioqarpat aamma meeqqat atuarfiannit assigisaanniilluunniit atuartussaaitaanermik naammassinnigani atuarnnaarsimappat imaluunniit ilinniagaqanngippat suliffeqanngippalluunniit. <i>Imm. 2.</i> Ilinnialernissamut iliuusissatut pilersaarut meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu meeqqat atuarfiini atuartut ilinniartitsisortik isumasioqatigalugu iliuusissatut pilersaarusiortarnerannit aallaaveqartinneqassaaq, tak. Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaat. Inuusuttunut meeqqat atuarfiannit iliuusissatut pilersaarusiortifigineqarsimanngitsunut ilinniarnissamut pilersaarutip sapinngisamik inuusuttup taamanikkut atuarfigisimasaa peqataatillugu suliarineqarnissaa meeqqat atuarfianit qulakkeerneqassaaq.”
<i>Imm. 2.</i> Ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarutip piviusunngortinnissaa pillugu aamma anguniakkat nutaat nutartikkalluunniit aalajangersarnissaat pillugit inuusuttoq 18-it inorlugit ukiulik tassungalugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq pisariaqartitsineq naapertorlugu minnerpaamillu ukiumut ataasiarlutik oqaloqatiginissaat kommunit siunnersuisarfiisa qulakkiissavaat.	7. § 22, Imm. 2, imatut oqaasertalerneqarpoq: <i>Imm. 2.</i> Ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarutip piviusunngortinnissaa pillugu aamma anguniakkat nutaat nutartikkalluunniit aalajangersarnissaat pillugit inuusuttoq 18-it inorlugit ukiulik tassungalugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartut pisariaqartitsineq malillugu minnerpaamillu ukiumut

	ataasiarlutik oqaloqatiginissaat meeqqat atuarfianit qulakkeerneqassapput.”
§ 23. Kommunimi innuttaasut, inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut, meeqqat atuarfiannit atuarunnaarsimasunut, sulilu ilinnialersimannngitsunut suliffeqalersimannngitsunulluunniit, imaluunniit ilinniarnerminnik taamaatitsiinnarsimasunut ilinniagassamik inuussutissarsiorfissamillu toqqaanissamut inuusuttunut siunnersuinissamut neqerooruteqartarnej, tassunga ilanngullugu inuusuttut ilinniarfissatigut periarfissaat pillugit angajoqqaatut oqartussaasunut kommunini siunnersuisarfiit nalinginnaasumik ilisimatitsisarnissaq isumagisassaraat.	8. § 23, imatut oqaasertalerneqarpoq: ” § 23. Kommunimi innuttaasut, inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut, meeqqat atuarfiannit atuarunnaarsimasunut, sulilu ilinnialersimannngitsunut suliffeqalersimannngitsunulluunniit, imaluunniit ilinniarnerminnik taamaatitsiinnarsimasunut ilinniagassamik inuussutissarsiorfissamillu toqqaanissamut inuusuttunut siunnersuinissamut neqerooruteqartarnej, tassunga ilanngullugu inuusuttut ilinniarfissatigut periarfissaat pillugit angajoqqaatut oqartussaasunut nalinginnaasumik ilisimatitsisarnissaq meeqqat atuarfiata isumagisassaraa.”
	§ 2 Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januar 2026 atuutilissaaq.

Tusarniaanermi allakkiaq

Siunnersuut tamanut ammasumik susarniaassutigineqarsimavoq piffissami 13. juni-imiit 11. juli 2025-imut tusarniaavigineqartartuni tulluuttuni:

Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat

Peqqissaanermik Ilinniarfik
Ilisimatusarfik

Perorsaanermik Ilinniarfik (SPS)

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut (GA)

NUSUKA

SIK

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Kommune Qeqertalik

Avannaata Kommunia

IMAK

Nuuk Internationale Friskole

ASG

AK

Isumaginninnermi siunnersortitut ilinniarsimasut peqatigiiffiat (NIISIP)

MIO, Meeqqat Pisinnaatitaaffiik ingerlatsivik

Kalaallit Nunaanni inuit pisinnaatitaaffiik ingerlatsivik

Inuit Innarluutillit Siunnersuisuat oqaaseqartartoq

Mælkebøttecentret

MIPI

MIBB

Nanu Børn

Red Barnet

Foreningen Grønlandske Børn

Kalaallit Nunaanni Røde Kors

Knud Rasmussenip Højskolia

Sulisartut Højskoliat

Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik/Nordgrønlands Gymnasium

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik/Midtgrønlands Gymnasiale Skole

Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)

Campus Kujalleq

INUILI

Grønlands Maritime Center

Niuernermik Ilinniarfik - Nuuk

Efterskole Villads Villadsen

Maniitsup Efterskolia

Ili Ili

Avalak

Nuna tamakkerlugu peqatigiiffik Autisme – Kalaallit Nunaat

Kiisalu siunnersuut Naalakkersuisut tusarniaanermut piffissami tassani
quppersagaanniissimavoq.

Tamatumunnga atatillugu tusarniaanermi akissutininik tigusaqartoqarpoq
tusarniaavigineqartunit ukunannga:

MIO; Kommune Sermersuumi ingerlatsivinniit akissuteqaatit marluk, IMAK, SIK, GE, SPS,
Tilioq, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunua aamma Avannaata Kommunua.

MIO

MIO siunnersuummut ilaliivoq nalunaarlugulu siunnersuut nalilersorneqarsimasooq meeqqat inuusuttullu isaanniit isiginiarlugu Nunat Tamalaat akornanni FN-ip isumaqatigiissutaa meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissut naapertorlugu, innersuussisoqarlunilu artikeli 28-imut, immikkullu artikeli 12, imm. 2 aamma artikeli 28 imm. 1d-mut.

Ilutigisaanik MIO-p akueraa anguniagaasoq ilinniartitaanernut inuussutissarsiutinullu siunnersuisarnerup – siunnersuinerup nukittorsarniarneqarnera inuusuttuaqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut. Ilanngullugulu tikilluaqquneqarpoq siunnersuummi siuarsarniarneqarmat inuusuttuaqqanut siunnersuisartut ornigullutik siunnersuisalernissaat, taakkua meeqqat atuarfiata kingornagut suliffeqanngikkaangata imaluunniit ilinniakkamik aallartitsisimanngikkaangata, tassami Meeqqat pillugit nunarsuarmit isumaqatigiissutaanni artikeli 28, imm. 1d taamaasilluni nukittorsarneqassammat. Ilanngullugulu aamma MIO-p iluarisimaarpaa inuusuttut akulerunneqarnerat ilinniartitaanernut pilersaarutip malersoqqinneqarnerani. MIO-p nalunaarpaa tamanna Meeqqat pillugit nunat tamaat isumaqatigiissutaanni artikeli 12, imm. 2-mut naapertuuttoq, siursaasinnaasorlu artikeli 28-imi imm. 1c-mik.

SIK

SIK-p tusarniaarnermi akissummini aallarniutigalugu nalunaarpaa meeqqat atuarfiat amerlanerusunik suliassinneqartoq, tamatumunnga aningaasaliissutinik malitseqanngitsunik. SIK-ip neriutiga tamatumunnga atatillugu aningaasaliissutinik malinnaasoqassasoq meeqqat atuarfiata siunnersuisarnermi amerlanerusunik suliassaqaalerneratigut inuusuttuaqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut, matumanissaaq siunnersuisarnermi / siunnersuisarnermi suliassanut assigiinngitsunut. SIK-ip eqqaavaa tamatumunnga atatillugu ilaatigut ikiorsiissutit pisariaqartut, nalilersuisarnek, siunnersuisarnerit ataqatigiissaarneqarnerat, paasissutissiisarneq siunnersuisarnernut, matumanilu aamma siunnersuisarnermi quppersakkat pilersinnissaat ingerlannerallu.

SIK-ip tusarniaarnermi oqaaseqaataanut atatillugu oqaatigineqassaaq, siunnersuummi siunnerfiummat meeqqat atuarfiata nukittorsarneqarnissaa ineriartortinnissaalu, qularnaarumallugu meeqqat atuarfiat pillugu ingerlatsiviit nukinnik pisariaqartunik peqarnissaat, inuusuttuaqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuinernut atorneqartussanik. Pisussaaffinnut tigussaasunut atatillugu, SIK-ip innersuutaanut, assersuutigalugu siunnersuisarnerup ataqatigiissaarneqarnissaa, paasissutissiisarneq, quppersakkamik pilersitsinissaaq il. il. tamatumani pineqarput suliassat Inatsisartut inatsisaanni § 3 naapertorlugu Naalakkersuisut pisussaaffigisaat. Siunnersuummili pisussaaffiit tamakkua attorneqanngillat, suli Naalakkersuisunit pisussaaffiusut.

Ilanngullugulu aamma erseqqissarneqassaaq siunnersuutip taamaallaat isumagimmagu ornigulluni siunnersuisarnerup ilaa, ullumikkut Majoriamit suliassaasoq, siunissamili meeqqat atuarfiannit isumagineqartussaaq, ullumikkut suliaqartartunit meeqqat atuarfiannik ingerlatsiviit ataaniittunik. Malugeqquneqassaaq maani pineqartut suliassat

oqartussaasuminniinnassammata, ingerlatsiviilli akornanni nikisitsisoqaannassalluni, oqartussaasut taakkua iluanni.

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersuumi Atugarissaarnermut Suliffeqarnermullu ingerlatsivimmit ataatsimut isigisumik iluarisimaarneqarput siulianiittut allannguutissat. Tusarniaanermilu akissummi ilanngullugu oqaatigineqarportaaq meeqqat atuarfiat aamma ilinniartitaanernik ingerlatsiviit pitsaasunik aallaaveqartut ikaarsaariarnermi ornigulluni inuusuttuaqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuisarnissanut.

Kommunip taassuma Meeqqanut Atuarfinnullu Ingerlatsiviata nalilerpaa siunnersuutip kingunerissagai allannguutit aaqqissuussaannikkut ingerlatsinikkullu malunnaatillit unammilligassartaqartut. Siunnersuisarnermik ingerlatsineq amerlasuutigut ullumikkut saniatigooralugu atuartitsisarnerup saniatigut isumagineqartarpoq, meeqqallu atuarfiata aaqqissuussaanerani ulloq tamaat siunnersuisuusarnermik ingerlatsisoqarani. Siunnersuummik piviusunngortitsinerup taamaattumik kingunerissavai ilinniartitsisut isumaqatigiissutaani allannguutit, aningaasaliissutissallu piginnaanernut nutaanut atuarfinnullu nukissanik nutaanik ilassusiisoqarnissaa.

Nalunaarneqartut taakkua tassaasorinarput aallaavillit naatsorsuutigisanik ornigulluni siunnersuisarnerup inuusuttuaqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik atuarfinni maanna ilinniartitsisuusunit ingerlanneqarnissaanik. Soorluli siunnersuummut nalinginnaasunik oqaaseqaatini nalunaarneqarsimasooq siunnersuummik naammassinninnerup kingunerisaanik naatsorsuutigineqarpoq aaqqissuussaannikkut allannguisoqarnissaa, kommunit ataasiakkaat aaqqissuussineranni, tamannalu pisinnaassasoq maanna Majoriami siunnersuinermik ingerlatsisuusut ukununga suliassanut ilanngunneqarnissaannik.

Kommunip Meeqqanut aamma Atuarfeqarnermut ingerlatsiviata ilutigisaanik oqaatsigaa siunnersuummi naatsorsuutigisariaqartoq atuarfiit siunissami ornigullutik siunnersuisarnissaat – aamma inuusuttuaqqanut atuarfimmiit anereersimasunut (§ 20, imm. 2). Tamatumani piumasaqaataassaaq inuit pillugit paasissutissanut “malussajasunik taaneqartunut” isersinnaasarnissaaq, aaqqissuussaannikkullu ilalersuisoqarnissaa, ullumikkut meeqqat atuarfianni pigineqanngitsumik. Nunaqarfinni atuarfiit minnerunngitsumik ilinniarsimasunik siunnersuisoqanngillat, tamatumalu pisariaqalersippaa tamatuma ilanngullugu isumaliutigineqarnissaa, ataatsimut kisitsisinik paasissutissanik katersinermi aammalu piginnaasanik ineriartortitsinermi.

Tamatumunnga atatillugu uteqqinneqassaaq siunnersuummik piviusunngortitsinerup tunngaviusumik naatsorsuutigimmagu ingerlatsisunik nuussinissaaq, taakkua ornigullutik inuusuttuaqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut siunnersuisartuuppata, meeqqat atuarfianni kommunimi ingerlatsiviusumik ingerlatsinermut immikkoortortamut, siunissami suliassanik isumaginnittuulersussamat. Soorluttaaq ornigulluni siunnersuisarneq Majoriamut

unammillernartortaqaarsimanngitsoq, naatsorsuutigineqarpoq aamma taamaassasoq kommunimi ingerlatsisut ingerlatsivimmut allamut nuunneqarpata.

Ilanngullugu tusarniaanermi oqaaseqaatini nalunaarneqarpoq allannguutit kingunerisaannik Majoriaq ilinniartunut iliuusissatut pilersaarussianik aamma ilinniartunut paasissutissanik allanik tiguisarunnaassasoq. Tamatuma pilersippaa apeqqut, qanoq aaqqissuussinikkut ataqatigiissaarisooqassanersoq siunnersuisarneq eqqarsaatigalugu, inuusuttuaqqat 18-inik ukioqaleraangata, qularnaarumallugu Majoriap aammaarluni attaveqarnernut akisussaasunngoqqinnissaa. Aarlerinaateqaarsinnaavoq inuusuttut aaqqissuussaanerniit katanneqartarsinnaanerat, pilersitsisoqanngippat aaqqissuussinermik ersarissumik iluseqartumik sullitanik “tunniussisarneq” eqqarsaatigalugu aammalu siunnersuisarnermiit pappialaatit atortuutiinnartarnissaanni.

Taamaattoq nalunaarneqaarsimasut paatsoornernik tunngaveqaarsorinarput, tassami iliuusissanut pilersaarussianik il.il., malittarisassat atuuttut naapertorlugit ilinniartumik malinnittussaammata, tamannalu siunnersuummi allanngortinneqanngilaq. Tamanna allannguuteqanngilaq naak suliassat ingerlatsivimmit allamit nanginneqartartussaaleruurtut, kisianni oqartussaasuni ataasinnaasuni.

Ingerlatsivik tamatuma saniatigut isumaqarpoq ersernerluttoq meeqqat atuarfiat qanoq innersuuttassanerat assersuutigalugu tarnip pissusaatigut ikiorserneqarnissaq, katsorsarneqarnissaq imaluunniit suliffissarsiortutut ikiorserneqartarneq, atuarfiup ingerlatsinerata nalinginnaasup avataaniittut. Ingerlatsinerit pineqartutut ittut siunnersuinnermut ilanngunneqaarsinnaappata, suleqatigeeriaatsimik aaqqissuussisoqartariaqassaaq, suliassanullu nukissanik pissarsisoqarluni.

Soorluli siusinnerusukkut nalunaarneqareersoq, tusarniaanermut atatillugu akissutigineqartut pineqarneranni, siunnersuutip assigaa nutaamik aaqqissuusseqqinneq, kommunimi suliassanik ornigulluni siunnersuisarneq eqqarsaatigalugu. Meeqqat atuarfialli taamaakkaluartoq suliffeqarnermi pisussaaffinnik suliaqartussaannngilaq, kisiannili taamaallaat ornigulluni siunnersuisassalluni. Tamatuma saniatigut oqaatigineqassaaq, meeqqat atuarfiata ullumikkut suleqatigereermagit immikkoortortat allat, atuurtut inuttut unammilligassaannut attuumassuteqartuniittuni.

Meeqqanut Atuarfinnullu Ingerlatsiviullu ilutigisaanik oqaatigivaa unammilligassat inuusuttuaqqat inuusutissarsiutinik ilinniartitaanermut ikaarsaartarnerannut tunngasut annertuumik tiguisussat killegarneranniittartut. Suliffiit amerlasuut taamaallaat ilinniartussanik 18-ileereersimasunik tiguisinnaasarput, tamatumalu periusissiami anguniakkanik piviusunngortitsiniarneq ajornarnerulersittarpaa, - aaqqissuussaanek siunnersuisarnermiittoq qanoq ittuugaluarpalluunniit. Inatsisinik allannguisarnerit

aporfissamik tamatuminnga allannguisinnaanngillat, kisiannili ataatsimut immikkoortut suleqatigiittariaqarput, qularnaarumallugit inuusuttunut ilinniarfissat piviusut.

Oqaaseqaatigineqartumi pineqanngillat siunnersuummiittut, ornigulluni 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuisarnernut tunngasut inuusuttuaqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik, siunissami meeqqat atuarfiata iluanit sullinneqalertussaasut, Majoriamiunngitsorli, siunissamilu meeqqat atuarfiannit sullinneqarlutik, Majoriamiunngitsoq, taamalu kommunimi immikkoortut ilaata suliassat kommunimi immikkoortup ingerlatai ingerlatarilissallugit.

Meeqqanut Atuarfimmullu Ingerlatsivik tamatuma saniatigut naliliivoq, siunnersuut illup iluani suliat agguataarneqarnerannik allannguinerusoq, kommunip nammineq iluaniittunik. Ingerlatsiviup erseqqissarumavaa suliassat immikkut ilisimasalittut siunnersuisarnertut isikkoqartut, piumasaqassallutillu annertuutigit immikkut ilisimasanik katersinissanik, aaqqissuussinernik, sulisussanik aammalu aningaasartuutissanik. Tamatumalu saniatigut ilanngullugit isiginiarneqartariaqarput sulisunut akissarsiatigut isumaqatigiissutitut tunngasut pissutsit, aamma atuarfiit ilinniartussanillu tiguisussat akornanni suleqatigiinnerit, - kiisalu aamma qitiusumik ilinniarfiit aamma GUX – allaffissornikkut annertusisanik suliassaqaalersinnaasut, siunnersuisarnermik ingerlatsinerit siammasinnerulernerisigut.

Tamatumunngalu atatillugu aamma oqaatigineqassaaq pineqartut tassaammata annertuunik ornigulluni siunnersuisarnerit, ullumikkut Majoriamit suliaasut, siunissamilu meeqqat atuarfiannit aamma ilinniarfinnit isumagineqalersussat, nalilerneqarlunilu tamanna piviusunngortinneqarsinnaasoq aaqqissuusseqqinnikkut, ilaatigut Majoriami, ullumikkut suliamik matuminnga isumaginnittooreersumi, assersuutigalugu taakkua Meeqqat Atuarfiata ataanut ilinerisigut.

Ingerlatsiviup inassutigaa ilanngullugu tusarniaanermut oqaaseqaammi, siunnersuut akuersissutigineqassappat nalunaarusiortoqarumaartoq, malittarisassiorluni inatsimmik allannguinerup saniatigut, aammalu Majoriami ullumikkut ingerlataasut aamma misilittagaasut eqeersimaartumik siunissamut iluaqutigineqassasut. Kiisalu Ingerlatsiviup nalunaarpaa qilanaarineqartoq siunissamut sammisumik eqeersimaartumik peqataanissaq atortuulersitsinermi, siunissami aaqqissuussinerulersussamik siunnersuisarnernut atatillugu, fagitigut ataavartumik aamma naleqqussakkamik kommunini ingerlatsinermut.

Siunnersuummut nalinginnaasunik oqaaseqaatini aallaqqaasiinermi atuarneqarsinnaasutut allaffissornermi malittarisassiornissaq pilersaarutaavoq.

Sulisitsisut

Tusarniaanermi akissuteqaatiminni inuusuttunik sulii 18-inik ukioqalersimanngitsunik siunnersuisarnerup meeqqat atuarfiannut nuunneqarnissaanut isumaqataallutik Sulisitsisut allapput, Majoriami siunnersuisarnermi angusarineqartartunik pitsaanerusunik

naammassisaqartoqartarnissaa inuusuttut suli amerlanerusut ilinniakkamik aallartitaqarnissaat imaluunniit suliffeqalernissaat neriutitigineqarluni.

Amerlasuut ilinniakkamik aallartitaqartannginnerat suliffeqalertannginnerallu inuunermut inuiaqatigiinnullu annertuumik kinguneqartartoq Sulisitsisut allapput. Siunnersuisarnerup meeqqat atuarfiannut nuunneratigut inuusuttut angusaqarfigiumasat ikilisinneqarnissaat aamma inuusuttut ilinniakkamik aallussisut suliffeqalersimasulluunniit sulisussanik annertuumik pisariaqarfiusuni amerlanerulernissaat sulisitsisut aammattaaq neriutitigaat.

Inuusuttut 18-inik ukioqalersimanngitsut taaneqartullu ikilisarniarlugit ujartuilluni siunnersuisarnerup pitsanngorsaavigineqarnissaa siunnersuutip pingaarnertut anguniagarimmagu ilanngullugu oqaatigineqassaaq.

IMAK

IMAK-ip tusarniaanermi akissuteqaatimini taavaa, siunnersuutip siunertai akueralugit, nalilerluguli meeqqat atuarfiata – maannakkut pissutsit atuutsillugit – inuusuttunut suli 18-inik ukioqalersimanngitsunut siunnersuissarnerup tamarmiusup akisussaaiffeqalernissaa piareersimaffigineqanngitsoq. Maannakkut aaqqissuussinermi ajornartorsiutit aaqqiiffiginagit ajornartorsiutit meeqqat atuarfiannut nuunneqaannassapput.

Tassunga atatillugu erseqqissarneqassaaq, meeqqat atuarfiata nukittorsarnissaa ineriartortinnissaalu inuusuttunillu 18-inik ukioqalersimanngitsunik ujartuilluni siunnersuisarneq qulakkeerniarlugu meeqqat atuarfiinut ingerlatsivinnit taakkunanilu isumalluutit pigineqartut tiguneqarnissaat siunnersuummi anguniarneqarmat.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq, siunnersuut naapertorlugu oqartussaasut suli taanna suliassaq isumagisassavaat. Pineqartumi kommunimi oqartussaasut, ullumikkut ujartuilluni siunnersuisarnermik ingerlataqarlutik suliqaartut suliassanik annertunerusunik isumagisassinneqanngillat. Akerlianilli siunnersuutip siunertaraa oqartussaasup qulakkiissagaa ingerlatsiviit oqartussaaffiup ataaniittut ilaannut allamut ingerlatsivimmi aaqqissuusseqqinnikkut suliassap nuunneqarnissaa.

Inatsimmut tunngaviusut paasinarsarneqarnissaat, aalajangiineq pitinnagu isumalluutit naammattut qulakkeerneqarnissaat piviusunngortitsinermilu alloriarnissat tulleriinnerisa qulakkeerneqaaqarnissaat IMAK-ip inassutigaa.

Siunnersuut inatsisitigut ersernerluttunik ilaqarsoralugu IMAK-i naggataatigut allappoq inatsisinullu maannakkut atuuttunut naleqqutinngitsoralugu.

Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq siunnersuutip siunertarimmagu malittarisassat kissaatigineqartut naapertorlugit erseqqissarneqarnissaat. Kiisalu siunnersuut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani aamma Inatsisartut Allattoqarfiani

Inatsisilerinermut Immikkoortortaqaarfimmi inatsisiliap pitsaassusia misissorneqarsimavoq. Taamaattumik inatsisip tunngavigisai sukumiisumik misissorneqareersimapput.

IMAK isumaqarpoq inuusuttunik sulii 18-inik ukioqalersimanngitsunik siunnersuisarnerup – tassunga ilaalluni ujartuilluni siunnersuisarnek, ilinniagaqarnissamut iliuusissatut pilersaarutit, inuusuttunik angajoqqaanillu ukiumoortumik oqaloqateqartarnek aamma ilinniarfissat periarfissat pillugit nalinginnaasumik paasissutissiineq – atuarfimmu inissinneqarnissaa meeqqat atuarfiannut Inatsisartut inatsisaanni § 31-mut aporaaffeqartoq, tassani aalajangersarneqarmat ukiuni qulini atuartooreernermi atuartaasussaatitaaneq atorunnaartartoq. Taamaallilluni inuusuttut ilaannut atuarfiup avataaniittunut meeqqat atuarfiat akisussaasussanngortinneqarpoq, tamannalu atuarfiup inissisimaneranut pisussaaffiinnullu ersarinngitsunik kinguneqarpoq.

Oqaatigineqartoq siunnersuummut paatsoornermik tunngaveqarsorineqarpoq, siunnersuummimi atuartaasussaatitaaneq allanngortinniarneqanngimmat, siunnersuisarnissamullu pisussaataaneq taamaallaat pineqarmat. Siunnersuisarnermi ujartuilluni siunnersuisarnek pinnagu meeqqat atuarfiannut inissinneqareerpoq. Aamma malugeqquneqarpoq tassani kommunip iluani suliassamik isumaginninnissap immikkoortumut allamut nuunneqarnissaa taamaallaat pineqarmat.

IMAK-i malillugu meeqqat atuarfiat ilinniartitsisunik amigaateqarnermigut, atuartitsinikkut annertuunik unammilligassaqaarnikkut aamma uppersaasarnissamik piumaffigineqarnikkut aamma immikkut perorsaanikkut tapersiuteqartarnikkut artorsinneqarsimavoq. Ingerlatsinikkut aamma ujartuinissamik isumalluutinik immikkut aningaasaliiffigineqarani suliassinneqarnikkut atuartitsinerup pitsaassusianut ajortumik kinguneqassaaq.

Taaneqartutut kommuni amerlanerusunik suliassinneqanngilaq, taamaallaalli kommunip ataatsip iluani suliassat immikkoortumit immikkoortumut allamut nuunniarneqarput. Tamatuma tunngavigissavaa isumalluutit suliamik isumaginnittussamut allamut nuunneqarnissaat.

IMAK-ilu aamma allappoq ujartuilluni siunnersuisarnek inunnik isumaginninnermi perorsaanermilu piginnaasaqarnissamik piumasaqartoq, tamannalu ilinniartitsisut atuarfimmilu pisortat nalinginnaasumik piginnaasaqarfiginngilaat. Inuusuttut ulluinnarni avatangiisaanni siunnersuineq immikkut ilisimasaqarfigineqartariaqarpoq, ullumikkullu tamanna Majoriamiippoq. Nuussinikkut atuartitsineq siunnersuinerlu sanngiillisinneqarsinnaavoq atuarfiit inunnik immikkut ilisimasaqartunik pikkorissarsimasunillu sulisoqalinngippata.

Oqaatigineqartutut oqartussaasut allat suliassamik isumaginnittussanngortinneqanngillat. Taamaallaalli suliassamik allamut nuussineq pineqarluni kommunimi immikkoortumit immikkoortumut allamut. Tamatumani isumalluutinik nuussinermik kinguneqartussaavoq,

soorlu suliassamik ilisimasani sulisunillu. Taamaattumik eqqunngilaq isumaqartoqassappat assersuutigalugu ujartuilluni siunnersuisiunnersuisarneq meeqqat atuarfianni ilinniartitsisunit atuarfimmilu pisortanit pinngitsoorani ingerlanneqartussaasoq.

Taamaattumik IMAK-ip kajumissaarutigaa siunnersuisarneq pillugu inatsit aamma meeqqat atuarfiat pillugu inatsit misissoqqinneqassasut, tamannali inatsisissatut siunnersuutit pitsaassutsikkut misissorneqareerneratigut pereersimavoq.

Kiisalu IMAK-ip kajumissaarutigaa inuusuttunut atuartuusussaataitanerup avataaniittunut siunnersuisiunnersuinerup akisussaaneq Majoriamiiginnassasoq, imaluunniit atuarfiit tamatumunnga immikkoortinneqartunik aningaasaliiffigineqassasut sulisoqalissasullu.

Qulaani tusarniaanermi akissuteqaatinik oqaaseqaateqarnermi oqaatigineqartut suliassamik aqqissusseqqinnerup isumalluutini aqqissusseqqinnermik aallaaveqassaaq qulakkeerniarlugu kommunimi suliassamik tiguisussap suliassamik ingerlatsisinnaanissaa.

Kiisalu IMAK-i kajumissaarivoq nunami tamarmi allannguutit eqqunneqannginneranni aqqissusseqqinneq misilittaankut annertusiartortumik taassumalu kinguneratigut naliliinikkut pissasoq.

Tassunga tunngatillugu Ilinniartitsinerup periusissiami allassimasut innersuussutigineqarsinnaapput, tassani ilaatigut uparuarneqarmat meeqqat atuarfianni siunnersuisiunnersuinerup suliagarneq aamma iliuusissatut pilersaarutit ilinniagaqarnissamut inuussutissarsiornissamullu siunnersuisarnerup meeqqat atuarfiannik qimatseernermi kommunip ataani pisartumi suliagarnerup ataqatigiissitsinissaq pingaaruteqartoq. Tamanna immikkut pingaaruteqarpoq, tassami inuusuttut meeqqat atuarfiata kingornatigut ilinniagaqalertanngitsut amerlammata. Taakkumi meeqqat atuarfianni siunnersuinerup taassumalu kingornatigut pisussanut pitsaasumik ataqatigiissitsisoqanngippat putumut nakkarsinnaapput.

Taanna pillugu tusarniaanermi akissuteqaat taamaattumik maannakkut suliamik akisussaaffimmik immikkoortitsinerup angusaqarfiunngitsutut nalilerneqartumut tulluutinnigilaq, taamaattumik inuusuttunut 18-inik ukioqalersimanngitsunut siunnersuisarnerup Majoriamit meeqqat atuarfiata ataanut nuussinissaq pisariaqartinneqartoq nalilerneqarpoq, tak. Ilinniartitsinerup periusissiami allassimasut.

Tamanna ilutigalugu IMAK tallimanik apeqquteqaateqarpoq. Siulleq 16-inik 17-inillu ukiulinnut siunnersuisarnerup akisussaaneq meeqqat atuarfiannut nuussinissamut tunngavoq, kiisalu isumalluutit suut suliassamut aningaasaliissutigineqassanersut, inatsisissatut siunnersuummi oqaatigineqarmat tamanna annertunerusumik aningaasaqarnikkut kinguneqassanngitsoq.

Taaneqartutut siunnersuisarnermut akisussaaffimmik nuussinissamut maannakkut aaqqissuussinerup angusaqarfiunngitsup tunngavilersuutiginerata saniatigut tassaavoq meeqqat atuarfianni siunnersuisarnerup iliuusissatullu pilersaarutinik atuisarnerup ilinniagaqarnissamut inuussutissarsiuteqarnermullu siunnersuinermit atuinissaq qulakkeerniarneqarpoq, tamannalu meeqqat atuarfiata kingornatigut pisarpoq.

Apeqquteqaat alla tassaavoq maannakkut inatsisinut atuuttunut kinguneritinneqartussat aamma Naalakkersuisut, kommunit IMAK-illu akornganni isumaqatigiissutit, taakkulu tusarniaanermi allagaqaatini annertunerusumik erseqqissarneqarsimanngillat.

Siunnersuummut allagaqaatit saniatigut aamma isumaqatigiissutigineqarsinnaasunut siunnersuut maannakkut inatsisinut kinguneqassanngitsoq oqaatigineqassaaq.

Siunnersuummut apeqquteqaatit pingajuattut tassaanerarneqarpoq Majoriamik matusiartuaarnissamik kinguneqartussatut taaneqartoq, inuusuttunik 18-inik ukioqalereersimasunik siunnersuisarneq suli tassaniissammat marloqiusamik aaqqissuussisoqalissasoq taaneqarpoq.

Siunnersuummi oqaatigineqartut aamma Ilinniartitsinermut periusissiaq innersuussutigineqassapput Majoriamilu inuusuttunik 18-inik ukioqalereersimasunik siunnersuisarneq ingerlaannassaaq.

Sisamaat tassaavoq meeqqat atuarfianni ilinniartitsisunik amigaateqarnerup aaqqiivigineqarnissanut aamma MISI-mi sulisussanik amigaateqarnermut tunngasoq, maannalu siunnersuinermit suliaqarneq unammilligassaqareerpoq.

Qulaani oqaaseqaatigineqartut innersuussutigineqassapput ujartuilluni siunnersuisarneq siunnersuut naapertorlugu maannakkut meeqqat atuarfiannit sulisunit pinngitsoorani isumagineqartassanngitsoq.

Naggataatigullu apeqquteqaatigineqarpoq meeqqat atuarfianni inaarutaasumik misilitsinnerit sioqqullugit inuusuttut tamarmik iliuusissatut pilersaarummik tigusaqartarnersut, pilersaarutit Majoriamut ingerlateqqinneqartarnersut, aamma malittarisassat suut qulakkiissaneraat inuusuttut siunnersuisarnermit sapanginneqartannginnissaat.

Tamatumunnga oqaaseqaatigineqassaaq, siunnersuutip qulakkeerniarmagu meeqqat atuarfianni iliuusissatit pilersaarutit aamma meeqqat atuarfiannut qimatseerinnermit siunnersuisarnermut ilisimasatigut ataqatigiinnerulernissaa.

SPS

Taassuma saniatigut SPS-ip tusarniaanermut akissuteqaatimini ilaatigut allappaa siunnersuummut immikkut oqaaseqaatissaqaratik taamaallaalli anguniakkanut siunertanullu

isumaqataanertik taallugu. Inuusuttunik siusinnerusukkut attaveqartarnissaq ilinniartissanillu siunnersuisarnermut peqataanissaq SPS-ip iluaraa. Meeqqat atuarfiata inuussutissarsiutinillu ilinniartitsinerit immikkut qaninnerulernissaat alloriarnertut pingaartutut isigineqarpoq, atuarfeqarfiillu akornganni ikaarsaariarnerni inuusuttut ilitsersorneqartarnissaannik aamma ilinniakkanut piviusorsiornerusumik paasinninnermik nukittorsarneqassaaq.

Aammali SPS-ip nalilerpaa, suliniut sillimmatinik atuinerulernissamik aamma aqqissuussinikkut perorsaannikkullu suliaassanut naleqqussarnissamik malitseqassasoq. SPS-ili pikkorissaareersimavoq, ilaatigut inuusuttunik suliaqarnermi suliffeqarnermut tunngasunik imaqtartunik, taakkulu SPS-ip inuusuttunik 18-inik ukioqalersimanngitsunik siunissami akisussaaffeqalernissaanut tunngasinnaapput. SPS-ip aamma oqaatigaa, SPS-ip pissusissamisoorsorigaa kissaatiginartikkaalu meeqqat atuarfiannik § 23 pillugu suleqateqarnissaq, tassunga inuusuttunut ilinnialersimanngitsunut suliffeqalersimanngitsunullu 18-inik ukioqalersimanngitsunut angajoqqaatut oqartussaassuseqarnermut tunngatillugu ilisimatitsineq ilanngullugu.

Taassuma saniatigut SPS-i ilinniartut inissiaannik naammattunik qulakkeerinninnissamut unammilligassaqarneq oqaaseqarfigaa, taannali siunnersuummut tunngassuteqanngilaq.

Aamma SPS-i allappoq, inuusuttunut neqeroorutissamik suliaqartoqartoq, tassanilu teoriilerineq sungiusarlunilu sulineq akuleriissinneqarput, taannalu inunnik isumaginninnermik ikiortitut ilinniakkamut isissutaasinnaavoq tamakkiisumillu ilinnialernissamut piareersimanngitsunut inuusuttunut ikaarsaariarfissatut atuussinnaalluni.

Kiisalu meeqqat atuarfiata ilinniartitaanermillu suliaqartut allat qaninnerusumik suleqatigiinnissaat inuusuttunut iluaqutaanissaa SPS-ip neriuutigaa.

Kommune Qeqertalik

Kommune Qeqertalik tusarniaanermi akissuteqaatimini siunnersuummut tunngassuteqanngitsunik oqaaseqaatinik apeqquteqaatinillu saqqummiussaqqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaammi ilaatigut oqaaseqaatigineqarpoq meeqqat atuarfianni siunnersuinnermi timit atorneqartussat atuartut amerlassusaat naapertorlugit naatsorsorneqartartut, aamma inatsit naapertorlugu akullerni atuartitsinnermit 10. klasse ilanngullugu siunnersuisarneq suliarineqartartoq. Tassunga tunngatillugu kommunip apeqquteqarpoq inuusuttut 18-inik ukioqalersimanngitsut siunissami immikkut naatsorsorneqartassanersut.

Tamanna siunnersuummi ilaanngilaq, tamannalu nalunaarusiassami malittarisassiuunneqarnissaa ilanngunneqarsinnaavoq.

•

Aammalu tusarniaanermi kommunip akissuteqaataani allassimavoq meeqqat atuarfianni siunnersuisut IT-req-imik aamma IT-mi programminik piginnaasaqartariaqartut, taamaalillutik meeqqanik 18-inik ukioqalersimannngitsunik ilinniagaqalersimagaluarlutik ilinniakkaminnik taamaatitsisimasunik malinnaasinnaannngussammata. Kiisalu oqaatigineqarpoq meeqqat atuarfianni siunnersuisut ilinniarnissamut ilinniaqqinnissanullu naleqqussartariaqartut.

Siunnersuisut immikkut piginnaasaqarnissaannut siunnersuut piumasaqaateqanngilaq, tamannali siunnersuisarnermut inatsimmi atuuttumi ilanngunneqarsimavoq. Inatsimmi atuuttumi piginnaasaqarnissamut piumasaqaateqarpoq. Ilimagineqarsinnaavorli nalunaarusiassami apeqqt erseqqinnerusumik sammineqarsinnaassasoq.

•

Nunaqarfinni atuarfiit nunaqarfinni siunnersuinermit angalanernut aningaasartuutaat matussuserneqartassapput.

Tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq oqartussaasoq tassa kommuni suliaasaqarfimmut pisussaaffeqareermat taannalu ingerlatsivimmit ingerlatsivimmut allamut nuunneqaannartussaalluni.

•

Ilinniartitsisunik amigaateqarneq ajorseriassaaq siunnersuinermit timit annertusippata, tamannalu timinik atuartitsiffissanik ikilisaanermik nassataqarsinnaavoq.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq meeqqat atuarfiinik ingerlatsiviit isumalluutininik pigisallit inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuinermit tunngatillugu suliaasamik tigusinissaannik qulakkeerinninnikkut meeqqat atuarfiinik nukittorsaanissaq annertusaanissarlu siunnersuummi siunertarineqarmata. Allatut oqaatigalugu maannakkut meeqqat atuarfianni sulisut akunnerni amerlanerusuni siunnersuinerulernikkut annerusumik artukkerneqanngikkaluarlutik isumalluutit ingerlatsivimmiit oqartussaasut iluanni allamut nuunneqarnissaat siunnersuutitigut naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut meeqqat atuarfianni meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik (FA-niveau) qaffasinnerusumik atuartitsinissamik siunnersuinerup pingaarnertut siunertarineqarnera kommunip tusarniaanermut akissuteqarnermini oqaatigaa. Tassunga ilanngullugu meeqqat atuarfianni klassinik amerlanerusunik aamma atuartitsinernik amerlanerusunik neqerooruteqarnissamut tunngatillugu pilersaaruteqartoqarnerisik kommunimit apeqqtutigineqarpoq.

Meeqqat atuarfianni klassinik amerlanerulersitsinissaq atuartitsinerillu amerlanerunissaannik neqerooruteqarnissaq pillugu siunnersuummi aalajangersagaqannginnera tassunga tunngatillugu oqaatigineqassaaq.

Kiisalu inuusuttut aalisartutut piniartutullu ingerlalluartut systemimi nalunaarsorneqassanersut Kommune Qeqertaliup tusarniaanermut akissuteqarnermini apeqqutigaa?

Tamatuma taamaannginnera akissutigineqarpoq, tassami inuusuttut pineqartut siunnersuummi pineqartunut ilaanngimmata.

Qeqqata Kommunia

Qeqqata Kommuniata arlalinnik piumasqaarluni siunnersuut taparserlugu oqaatigaa ilanngullugulu oqaatigalugu annerusumik siunnersuinissamut inatsisitigut tunngavimmik aaqqissuusseqqinnissap siunnersuummi pineqarnera erseqqittoq. Tamatuma peqatigisaanik siunnersuut atuarfinnut tamanut allannguuterujussuussasoq kommunip ilanngullugu oqaatigaa. Tassunga ilanngullugu meeqqat atuarfiat ukioqatigiinnut marlunnut akisussaaffeqalissasoq ilanngullugu oqaatigineqarpoq, taamaattorli meeqqat atuarfiata inuusuttut 18-iliinissaasa tungaannut akisussaaffigisinnaappagit tamanna arlalinnik iluaqutissartaqarpoq.

Tamatuma saniatigut atuarfiit inuusuttut ilisimalluareeraat, inuusuttunut taakkulu angajoqqaavinut attaveqartut inuusuttullu oqaluttuassartaat, piginnaasaat, pisinnaasaat unammilligassaallu ilisimagaat Qeqqata Kommunianit oqaatigineqarpoq.

Tassunga atatillugu kommunip naliliinera Naalakkersuisunit isumaqatigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut inuusuttut inersimasunik piginnaanngorsartunik peqateqaleraangamik inuusuttut uniinnariaannaasarnarat Majoriami siunnersuisunit ilinniartitsisinillu misigineqartarsimanera kommunimit oqaatigineqarpoq. Taamaammat taamaallaat inuusuttunut 16-it 18-illu akornanni ukiulinnut piginnaanngorsarnissamik inaarutaasumillu misilitsinnissamik amigateqartunut klasseqarnissaa pisariaqassaaq.

Taamatuttaaq siunnersuut kommuninut, pingaartumik meeqqat atuarfiinut aningaasaqarnikkut malunnartumik kinguneqarnissaa kommunimit oqaatigineqarpoq. Inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuinermit aningaasaliisoqarnissaa pisariaqartinneqassaaq, taamaalillutik amerlanerusut ilinniarfimmu suliffimmulluunniit ingerlariaqqinnissaannut tapersersorneqarsinnaaniassammata. Tamatuma peqatigisaanik sammisaqartitsinissamut pilersaarutit nutaat suliarinissaannut ilinniartitsisut amerlanerusut pisariaqartinneqassapput, aamma tassani siornatigut atuartuusimasut pineqarput. Tamanna isumaqarpoq atuarfiup ataatsimut pilersaarusiornera pingaarnersiuiernalu eqqarsaatigalugit annertuumik aningaasaqarnikkut aaqqissuussaaniikkullu sunniuteqassaaq.

Tamatuma peqatigisaanik inuusuttut 16-18-inik ukiullit ingerlariaqqinnissamut siunnersorneqarsinnaaniassammata siunnersortinik attuumassutilimmik ilinniarsimasunik piffissaq tamakkerlugu sulisussanik atorfinitsitsinissaaq, taakkunungalu pitsaasunik

isumaqatigiissuteqarnissaq aamma atuarfinnut tamanut nutaamik atorfimmik pilersitsinissaq pillugit eqqarsaatersuutit siunnersuummi amigaataanerat oqaatigineqarpoq.

Taamatuttaaq inuusuttunik 16-it 18-illu akornanni ukiulinnik atuartitsisoqalissappat atuarfinni tamani taakku klassissaat taakkunungalu siunnersortit allaffissaat pillugu kommuni apeqquteqarpoq, tassami atuartitsissutit ilaanni piginnaanngorsaaneq inuusuttorpaalunnut iluaqutaassammat. Tamatuma saniatigut atuartitsinermut, atuarfinni ilinniartitsisutut atorfiit amerlinissaannut ilinniartitsisullu inuusuttunik isumaginnittussat tiimeqarnerulernissaannut tunngatillugu kommunip isumalluutinik pisariaqartitsinissani oqaatigaa.

Oqaaseqaatilli taakku paatsoornermik pissuteqarsorineqarput, tassami ullumikkut kommunit inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik ujartuillutik siunnersuisussaatitaareermata. Tamatuma peqatigisaanik inuusuttunut meeqqat atuarfiannit assigisaanniilluunniit atuartitaanermik naammassillutik atuarunnaarsimasunut imaluunniit ilinniarnermik inuussutissarsiummilluunniit aallartitsisimannigitsunut imaluunniit ilinniagaqarnermik unitsitsisimasunut ujartuilluni siunnersuinissaq kommunip suliassarigaa Inatsisartut inatsisaanni § 20, imm. 2-mit takuneqarsinnaavoq.

Taamaalilluni kommuni nutaamik suliakkerneqanngilaq. Kommunip taamaallaat suliassamik ingerlatsivimmut allamut nuussinissaa pillugu kommuni siunnersuutitigut pisussaaffilerneqarpoq. Taamaammat ininut, ilinniartitsisunut, siunnersortinut piffissaq tamakkerlugu atorfinitsinneqartussanut atuartitsinermilu unammilligassanut tunngatillugu ajornartorsiutit eqqaaneqartut eqqunngitsumik tunngaveqarput.

Tamatuma nanginneratut IMAK-ip tusarniaanermut akissutaanut oqaaseqaammi oqaatigineqartut innersuussutigineqarput, tassani meeqqat atuarfiinik ingerlatsiviit isumalluutinik pigisallit inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik siunnersuinermut tunngatillugu suliassamik tigusinissaannik qulakkeerinninnikkut meeqqat atuarfiinik nukittorsaanissaq annertusaanissarlu siunnersuummi siunertarineqarnerat allaaserineqarput.

Ujartuilluni siunnersuineq tassaavoq siumoortumik siunnersuineq, tassa siunnersuinermi siunnersorneqartut anguniakkalluunniit sumiiffigisaanni siunnersuisoqarnissaatut paasineqassaaq, tassani init atuartitsiffiusut pisariaqartinneqanngillat, tamatumanerpiarmi ujartuilluni siunnersuineq pineqarmat, inimi atuartitsiffiusumi nalinginnaasumik atuartitsineq pinnagu.

Taamatuttaaq siunnersuut naapertorlugu oqartussat taakku suliassamik sularinnissapput. Kommunimi oqartussaasut ullumikkut ujartuillutik siunnersuisartut saniatigut suliakkerneqassanngillat, tamatumalu paasinarsisippaa siunnersuut oqartussaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkulluunniit annertuumik kinguneqarsinnaanngitsoq. Akerlianilli suliassap oqartussaasut ingerlatsivianni aaqqissuusseqqinnikkut ingerlatsivimmut

allamut nuunneqarnissaanik oqartussaasut qulakkeerinninnissaat siunnersuummi taamaallaat eqqaaneqarpoq.

Avannaata Kommunia

Inuusuttut ilinniartitaanermut inuussutissarsiutinullu tunngatillugu siunnersorneqarnissaannut nukittorsaanissaq pillugu siunertarineqartut tamakkiisumik taparserneqarnerat Avannaata Kommuniarinit oqaatigineqarpoq, taamaattorli meeqqat atuarfianni ilinniartitsisutut ilinniarsimasut atorineqarnerisa ingerlaannarnissaa eqqaasitsissutigineqarusuppoq. Kommuniip atuarfii avinngarusimasumiimmata ilinniartitsisutut ilinniarsimasut amigaataakkajuttarnerat kommuniip ilanngullugu oqaatigaa. Taamaammat aamma suliassat nutaat atuartitsinernut sunniuteqarumaarnerat ilisimaneqarpoq.

Tassunga atatillugu siunnersuut kommunimut nutaanik suliassiinnginnera imaluunniit kommunimi ilinniartitsisutut ilinniarsimasunut suliassiinnginnera pillugu Qeqqata Kommuniata tusarniaanermut akissutaanut oqaaseqaat innersuussutigineqarpoq. Allatut oqaatigalugu kommuniip maannamut suliassarisami assingi suliarissavai, taamaattorli suliassat ingerlatsivimmi immikkoortumut allamut nuunneqaannartussaapput. Taamaammat ilinniartitsisutut ilinniarsimasunut imaluunniit tiiminut atuartitsiffiusunut tunngatillugu apeqquummut atatillugu siunnersuut annerusumik tatisinavianngilaq.

Taamatuttaaq inuusuttunik meeqqat atuarfiannit atuarunnaarsimasunik allaffissornikkut sullissinerup Majoriamit ingerlanneqaannarnissaanik Avannaata Kommuniarinit isumaqarfigineqarluni oqaatigineqarpoq. Tamatuma saniatigut atuarfiup siunnersuinissamut pisussaaffeqarnera atuarfimmup Majoriamullu avinneqartariaqarpoq, tamannalu inatsimmi erseqqissarneqartariaqarluni. Taamaammat iliuusissat § 23-mi nassuiarneqartut, tassa siunnersuisarnerup meeqqat atuarfiannut tamakkerlugu nuunneqarnissaa kommunimit eqqarsarnartoqartinneqarpoq. Taassuma saniatigut ataatsimut isigalugu meeqqat atuarfiata akisussaaffiinik nukittorsaanissap suliniutaalluarnera kommunimit oqaatigineqarpoq, tassami meeqqat atuarfimmi atuarunnaaraangamik akisussaaffik annaaneqartarmat.

Tassunga atatillugu ingerlatsivimmi immikkoortumi allami suliassap pitsaanerpaamik suliarineqarsinnaaneramik naliliineq aallaavigalugu inuusuttunik 18-it ataallugit ukiulinnik ujartuilluni siunnersuinerup pitsanngorsaaniissap pingaarnertut siunnersuummi siunertarineqarnera oqaatigineqassaaq, taamaammat oqaaseqaat siunnersuummi pingaarnertut anguniarneqartunut naapertuutinngilaq. Kommuni ingerlatsivimmi immikkoortuni, tassa meeqqat atuarfianni Majoriamilu eqqaaneqartuni suliassanik agguataarinninnissaq inatsimmi toqqaannartumik allassimajumaarpoq.

Tilioq

Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartoqarfiata Tilioq-p tusarniaanermi akissuteqaammini maluginiarsimavaa, allannguutissatut siunnersuummi 2-mi § 19 iliuusissatut pilersaarutissanut atatillugu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii ilanngunneqarsimanngitsut. Inunnut

innarluutilinnut tapersersuinissaq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 13 12. juni 2019-meersumi § 26, 4), 5), aamma 6) ilanngunneqarnissaat innersuussutigineqarnissaa iliuusissanut pilersaarutitut tunngassuteqartoq Tilioq-p inassutigaaa taamaalilluni kommunalbestyrelsi suleqatigineqartariaqaraluarluni inuit innarluutillit kiisalu Nakkutilliisut imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut kiisalu inuit allat isumassuineramik suliaqartut oqaloqatigineqarnissaat aamma suleqatigineqarnissaat pisariaqarmat.

Innersuussineq siunnersuutigineqartoq Naalakkersuisut pissusissamisoortutut isiginngilaat, taamaattumillu siunnersuummut ilanngunneqarsimanatik. Inunnut innarluutilinnut tapersersorteqarnissaq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 26 iliuusissatut pilersaarutitut inunnut innarluutilinnut tapersersuinissami qulaajaanissamullu suliaqarnissamut kommunalbestyrelsi pisussaaitaaneranut tunngassuteqarpoq. Siunnersuutip § 19-ni, imm. 3-mi iliuusissatut pilersaarut alla innersuunneqarpoq tassa taanna iliuusissatut pilersaarut § 19 naapertorlugu meeqqat atuarfiat iliuusissatut pilersaarutitik suliaqarnissamut pisussaaqqarmat. Taamaalilluni siunnersuummi iliuusissatut pilersaarummi tassani malittarisassiortoqassanngilaq, taamaallaalli ersarissaanerulluni atuarfiit pineqartut iliuusissatut pilersaarutit assilineranik tigusaqarnissaanik kommunalbestyrelsi qulakkeerinnittussaammat.

Allannguutissatut siunnersuummik 4-mi, imm. 3-mi "inuusuttut 18-it sinnerlugit ukiullit" oqaatsinik atuinerat Tilioq-mit maluginiarneqarpoq aperalutillu tamatumunnga inatsisini taassuminnga paasinninnissamut peqarnersoq. Inatsisitigut isumasiuutini nassaartoqanngippat, Tilioq-p siunnersuutigaa ima allanneqassasoq "inuit 18-it sinnerlugit ukiullit".

Naalakkersuisut tassunga atatillugu oqaatigissavaat siunertarineqanngimmat inuusuttut 18-it sinnerlugit ukiullit pineqartut. Tamanna immikkoortumi inuusuttunik siunnersuineranut tunngassuteqartumut atasutut isigineqassaaq, kiisalu tassunga assingusumik inuussuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut taaguusersuineranut assingusumik aamma atorneqarsinnaalluni. Taamaammat aalajangersagaq allanngortinneqanngilaq.

Tiliup nangilluni oqaatigaa allannguutissatut siunnersuummi 5-mi § 21, imm. 2-mi allannguutissatut siunnersuutitut tunngatillugu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiit atatillugu Immikkut nassuiarneqarnera amigaataammat. Tiilioq-mit inassutigineqarpoq, inatsimmi § 19 innersuussutigineqassasoq Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13 12. juni 2019-meersoq aamma ilaasoq.

Naalakkersuisuilli maluginiarpaat, aalajangersakkami eqqaaneqarmat ilinniartitaaneq pillugu iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissamut pisussaaqqeqartoqarmat. Taamaallaat allannguinnissami iliuusissamik pilersaarummik suliaqarnissamut kikkut pisussaaqqeqarnerisut siunertarineqarsimavoq. Inatsisiliornermut oqaatigineqartumut inatsit sorleq Tilioq-p innersuussutigineraa ersernerluppoq. Taamaattorli pissusissamisuunngilaq inuit innarluutillit

pillugit inatsisartut inatsisaannut innersuussissalluni, tassami inuit innarluutillit pillugit inatsisartut inatsisaanni eqqaneqartumit pineqartoq iliuusissatut pilersaarut alla pineqarmat. Iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissamut pisussaaffik inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut aalajangersakkami allaaserineqartunut, matumani inuussuttut innarluutillit ilanngullugit atuuppoq.

Naggataatigut allannguutissatut siunnersuummut § 22-mut, imm. 2-mut atatillugu Tiliup siunnersuutigaa, oqaatsinik atuinermi taamaallaat angajoqqaatut oqartussaasunut innersuussinerusoq inuusuttullu oqaatsinik atuineranut tunngatillugu nakkutilliisoq kiisalu isumassuinermik suliaqartut allat ilanngunneqassasut.

Naalakkersuisullu tassunga atatillugu oqaatigissavaat, ilinniartitaanermut iliuusissatut pilersaarut suleqatigiilluni kikkut suliarissaneraat pillugu allanngortinneqarnissaa siunertaanngimmat taamaallaalli kikkut suliaqarnissamut pisussaaffeqarnersut allanngortinniarneqarmat. Aammattaaq Naalakkersuisut pissusissamisoorsorinngilaat siunnersuutigineqartutut inuit pineqartut amerlisarneqarnissaat.